

Voltunk, vagyunk, leszünk

Beszélgetés Nagy Sándorral, az MSZOSZ elnökével

Az első magyar szakszervezetet nyomdászok alapították 1848-ban, majd egy év múlva, a szabadságharc bukása után betiltották. 1862-ben alakult újra, s gyakorlatilag szakszervezetekről ez idő tájtól beszélhetünk. Arról, hogy az ősember élt-e ilyen szövetségben, egyelőre nincs tudomásunk. Nem volnék meglepődve, ha igen.

*

— Kedves Nagy Sándor, az, hogy „voltunk”, gondolom, nem vita tárgya, hogy egye inkább „vagyunk”, az sem. S hogyan „leszünk?”, az már egy új jövőképet feltételez.

— Azt gondolom én is, hogy ez a három szócska nagyon alapvető igazságot fejez ki. Azt tudniillik, hogy a szakszervezetek több mint száz éve jöttek létre, működnek és élnek, s minden próbálkozás ellenére sohasem omlottak össze. Kétségtelen, arról, hogy voltunk, most túlságosan sokat nem beszélünk, de egy szervezetnek, ha van múltja, ezt vállalnia kell.

És az is biztos, hogy egy szervezet múltja mindig a benne levő személyekkel kapcsolatos. Ebben az értelemben számomra egy szervezet vagy egy személy nem abból a szempontból megítélés tárgya, hogy mikor volt és mi volt, hanem abból a szempontból lényeges; amikor volt, mit és hogyan csinált. S a meghatározottabban merem állítani, a magyar szakszervezetek már 1990 előtt is más úton jártak, mint általában Közép-Kelet-Európában. Nem véletlen tehát, hogy ez a struktúra nem omlott össze. Ebben nyilván az is szerepet játszott, hogy már 1988-ban sem fogadtuk el az úgynevezett központi irányítást. Korábbi példákat is mondhatnék, melyek az adórendszer bevezetését érintették, vagy a nyugdíjrendszerrel kapcsolatos észrevételek. Ha ezt akkor nem tesszük, most aligha lehetne elmondani, hogy „vagyunk”.

— Mondhatnám azt, hogy ez egy reálpolitika eredménye?

— Feltétlenül. A mi szakszervezeti szövetségünk nagyon nehéz körülmények között is határozottan és reálsan gondolkodva lépett fel érdekvédelmi kérdésekben, nem riadva vissza a nyomást gyakorló esz-közköztől. Ehhez még hozzáté-
nem; ellenőrizhetetlen kalandokba sohasem vittük be a munkavállalókat és az országot, annak ellenére, hogy a szociális feszültségek talán alkalmanként ezt is lehetővé tették volna. A „vagyunk”-hoz tartozik az is, hogy részben a kormányzat és a parlamenti pártok is felismerték a realitásokat, s nem arról van szó, hogy minket szeretnek vagy nem szeretnek, mert ez a politikában teljesen lényegtelen.

— Akkor miért lettek a szakszervezetek szalonképesek?

— Következetes magatartásunk miatt. Mi kiszámítható szervezet vagyunk. Amit hétfőn mondunk, ahhoz ragaszkodunk szerdán is. Mi a megállapodásokban szavatartóak vagyunk, és leszünk is.

— Májusban egy alapos erőfelmérő választás következik, a tb-önkormányzati és üzemitanács-választás...

— Mindegyik nagyon fontos, együtt és külön-külön is. Ha ér-
vényes lesz, ez olyan mértékben megerősíti a szakszervezeteket Magyarországon, hogy nem lehet olyan helyzeteket teremteni, előidézni, ami miatt a szakszervezetek létét bárki is megkérdőjelezhetné.

— Szóval leszünk? — El-
nézést a kérdésért...

— Sok út vezetett és vezet a május 21-i választásokhoz. Aki ekkor elmegy szavazni, nemcsak arra szavaz, hogy létrejöjjenek a tb-önkormányzatok, hanem akarva-akaratlanul arra is szavaznak, hogy a szakszervezetek megerősödjenek, s valódi érdekvédelmet láthassanak el.

— Ön az MSZOSZ elnöké-
ként több mint egymillió ember érdekképviselőjét látja el. Elképzelni sem tudom, hogy ne legyen opti-
mista...

— Való igaz, az elmúlt években sok optimizmusra volt szükségem, s az vagyok ma is. Nem vesztettem el humorérzé-
kemet sem, s úgy érzem, május 21. az igazság — vagy igazság-
tevés — pillanata lesz.

Veégh Ádám

Hosszúra nyúlt vita után

Megkötötték az idei béralkut

Titkárok országos tanácskozása Gyulán

„Bérre ment a játék” a PDSZ-titkárok országos tanácskozásán, amelyet festői környezetben rendeztek meg Gyulán, az Erkel Hotel dísztermében március 25—26-án. Huszonötödikén, csütörtök délután már együtt volt a csapat, és míg az egyik része taktikai megbeszélést tartott, készülve a másnapi nagy csatára, addig a másik beszélgetett. Bizony, beszélgetett végre. Klönthették lelküket, nem hajtotta őket az idő. Aztán pedig urambocsá' énekeltek, táncoltak. Erre is szükség van néha. Mondják, akik nem tudnak jókedvűen szórakozni, azok dolgozni sem. Nos, ha a jókedvből kell megítélni, hogyan tudnak dolgozni a postások, akkor bizony jó bizonyítványt kell nekik adni. Tizenegy körül szobáikba vonultak vissza, hogy kipihenjék magukat: egyesek azt rebesgették, hogy a másnapi tanácskozás legalább éjfélig elhúzódik majd.

Péntek reggel a 229 titkár és a szakma képviselői már reggel hétkor ott ültek a reggelinél és latolgatták az esélyeket: vajon mennyit kér a szakszervezet, mennyit hajlandó engedni a posta vezetése. Nyolckor Meszlényi Ferenc megnyitotta a zárt ülést, ahol ismertette az előző esti intézőbizottsági ülés állásfoglalását a négy témáról: az 1992. évi szociális terv teljesítéséről, az 1993. évi szociális tervjavaslatról, a postás dolgozók egyenruha-korszerűsítéséről, az ellátásban jogosultakról, a pszdk, azaz a távíró-távbeszélő útikedvezmény megszüntetésétől utáni kompenzálásáról, valamint az 1993. évi bérfejlesztési és

intézőbizottság úgy döntött, hogy az ügy fontosságára való tekintettel meg kell kérdezni a szakszervezeti tagokat. A vita eredményeként, többszöri egyeztető megbeszélés után a testület egy szakértői bizottság felállítását kezdeményezte, és azzal az igénnyel lépett fel, hogy több változat közül lehessen választani.

A munkahelyi étkeztetéssel kapcsolatban a munkáltató 1992 decemberében értesítette az igazgatóságokat, hogy az üzemi étkeztetés hozzájárulásának összegét 1100 forintról 1000 forintra csökkentette. Az utolsó bekezdésben jelezte, hogy a 100 forintot bruttóként január 1-jei hatállyal kompenzálják az üzemi étkeztetést pénzben vagy természetben igénybe vevőknek. A január 26-i érdekegyeztetés emlékeztetőjében a munkáltató a pénzbeni étkeztetés támogatására 1100 forintot szánt, de a visszamenőleges intézkedés a mai napig nem történt meg. Mivel ez az intézkedés késett, február 20-án a szakértői bizottság a kifizetetlen 100 forintokkal növelni kívánta a pszdk kompenzálásának összegét. Ugyanis a szakértők megállapították, hogy az étkeztetésben a természetbeni juttatás a legkedvezőbb a dolgozók számára. A 100 forintos csökkentés tehát elhamarkodott lépés volt a vállalatvezetés részéről.

A 135 millió kezdő összeg először 41 millió forintos étkezési hozzájárulással, a későbbi-

Kispisti Jánosné

ekben 71,5 millió forinttal bővült. Ezt a keretet az április havi pszdk adóterhe 28,9 millióval csökkentette. Így a kompenzálásra jelenleg 218,6 millió forint áll rendelkezésre. A szakértői anyag tervezett 0,6 százalékos bérfelhasználását a rendelkezésre álló pénzt és az étkeztetési támogatást pénzben igénybe vevők számának jelentős csökkenése — 72 százalékról 47,4 százalékra — mérsékelte, vagyis 0,025 százalékra. Ez lehetővé tette, hogy a dolgozók a 6000 forint arányos részét havonta nettó összegben kapják kézhez.

Ezután Kispisti Jánosné arról szólt, hogy a szakszervezet egyetért a ruhajuttatások tervezett 510 millió forrásfordításával. A szakszervezet azt is tudomásul vette, hogy az 1992. évi szociális terv az új egyenruha bevezetését, az anyagi lehetőségek függvényében folyamatosan kívánja megvalósítani. Ugyanakkor azonban megjegyezte, hogy az 510 millió forint felhasználása nem látszik reálisnak. A nyugdíjasok helyzetéről szólva javasolta, hogy az ő helyzetüket is szabályozni kell a pszdk kiváltsága kapcsán: lehetőségként a hűségalapítványhoz kötötnék és úgy is, hogy a nyugdíjasok is kapjanak kártpótlást a pszdk felszámolása után.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Négy igen kellene

Folyamatosan meggyőződhetünk róla, hogy a szakszervezetpolitika lényeges eleme a szakszervezetek és a pártok viszonya. Így van ez — új hangsúlyokkal — a parlamentáris demokrácia, a piacgazdaság körülményei között is. Nem mindegy ugyanis, hogy az Érdekegyeztető Tanácsban — a kormány, a munkáltatók és a munkavállalók képviselői között — zajló csatározások mellett az Országgyűlés mekkora figyelmet fordít a munkavállalók, a nyugdíjasok, a munkanélküliek gondjaira, milyen törvények születnek, s a parlamenti pártok hogyan képviselik a bérből és fizetésből élő dolgozók érdekeit.

Mint tapasztaljuk, az sem mellékes, hogy melyik párt és szakszervezeti szövetség között alakul ki rokonszenv és szorosabb kapcsolat, és melyik viszonyt jellemzi a hűvös távolságtartás, netán ellenségeskedés. Az elmúlt három év történetéből sok példát ismerünk ezekre az esetekre, jelenségekre.

Most újból előtérbe kerül az egyes pártok és a szakszervezeti konföderációk kapcsolata — ezt jelzi a kölcsönös tárgyalások sorozata —, hiszen egy év múlva parlamenti választások lesznek, s a jövő hónapban sor kerül az üzemi tanácsok és a társadalombiztosítási önkormányzati képviselők megválasztására. Az előbbiben a pártok a főszereplők, az utóbbiban a szakszervezetek. Ám ahogyan nem mindegy, hogy 1994-ben kiket támogatnak a szakszervezetek, az sem közömbös, miként vesznek részt a pártok a május végi megmérettetésben.

Mint ismeretes, a tb-választások akkor érvényesek, ha a választásra jogosult állampolgárok 25 százaléka részt vesz rajta. Amennyiben ennél kevesebben mennek el szavazni, úgy 1994. december 31-ig új választást kell kiírni, s addig a jelenlegi — zömében a pártok által delegált — felügyelőbizottság látja el a társadalombiztosítási alapok irányítását.

A 25 százalékos érvényességi küszöb — a mai viszonyok ismeretében — meglehetősen magas, de teljesíthető. Kemény munkával, összefogással, alapos, tudatos felkészüléssel. Olyan felvilágosító, meggyőző és szervezőmunkával, amelynek eredményeként világossá válik a választások értelme és a választók érdekeltsége. Ebben rendkívül nagy a szakszervezeti szövetségek felelőssége, de nem kicsi a pártoké sem. Lényeges tényező, hogy az ország meghatározó politikai tényezői hogyan viszonyulnak a választásokhoz.

Ezért az MSZOSZ levelet küldött kilenc parlamenti és parlamenten kívüli párthoz, amelyben tájékoztatta a pártok vezetőit a választások feladatairól, és választ kért négy kérdésre. Azt tudakolta az MSZOSZ levele az MDF-től, az SZDSZ-től, az MSZP-től, a KDNP-től, az Agrárszövetségtől, a Körtársaság Párttól, az NDSZ-től, az MSZDP-től és a Szociáldemokrata Néppárttól, hogy részt vesznek-e a tb-választások kampányában, a tb-önkormányzat létrejöttének fontosságát bemutató felvilágosító munkában, miként vélekednek az MSZOSZ tb-konceptiójáról, szándékukban áll-e valamelyik szakszervezeti szövetséget megkülönböztetett módon támogatni. Továbbá az iránt érdeklődött az MSZOSZ levele, hogy tudnának-e pártjukból az MSZOSZ-listára olyan szakembereket javasolni, akik hozzájárulhatnak az önkormányzat szakszerű működésének megalapozásához.

Mint a pártok felsorolásából kiderül, az FKGP és a Fidesz nem kapott ilyen levelet. Ennek magyarázata: három év kevesebb volt ahhoz, hogy az MSZOSZ — minden törekvése ellenére — szervezett kapcsolatot alakítson ki a kisgazdakkal és a fiatal demokratákkal. A Fidesz nyilvánosságra hozta álláspontját, miszerint ha hatalomra kerül, minden törvényes eszközzel a tb-önkormányzatok felszámolására törekszik. Az MSZOSZ viszont úgy véli: a tb-önkormányzatok létének elutasítása a demokratikus intézményrendszer megkérdőjelezését jelenti.

Érdekes és fontos lesz, hogy a megszólított pártok válaszolnak-e a levélre, s ha igen, mi lesz annak tartalma. Az MSZOSZ négy igent vár a feltett kérdésekre, de legalább három „igen” esetén tudja elképzelni az együttműködést az említett pártokkal.

E sorok írásakor — miként a lapokból értesülhettünk róla — megérkezett az első négy igen a szocialistáktól. Az MSZP egyetértő válasza azonban figyelemre méltó kiegészítéseket is tartalmaz. Így például felhívják a figyelmet arra, hogy célszerű lenne konkrétan meghatározni az állam felelősségét. Szét kellene ugyan választani a nyugdíj- és egészségügyi biztosítót, de helytelen lenne kétfeladatszított apparátust foglalkoztatni, hiszen ez sokba kerül. Arra is figyelmeztetnek: a megválasztott önkormányzatoknak célszerű lenne a foglalkoztatási helyzettel összefüggésben felülvizsgálni a nők 1995-től tervezett nyugdíjkorhatárának tervezett emelését. Az MSZP egyébként nem akar pártjelölteket indítani, mert véleménye szerint a tb-önkormányzatokba szakértőket kell jelölni.

Jó lenne, ha a szocialistákhoz hasonlóan a többi párt is érdemi és konstruktív választ adna az MSZOSZ levelére. Ez nemcsak az ország legnagyobb szakszervezeti szövetségével javítaná az együttműködés lehetőségeit, de kedvező hatást gyakorolna a választások lebonyolítására és a megválasztott tb-önkormányzatok működésére is.

Kárpáti Sándor

Titkárok országos tanácskozása Gyulán

(Folytatás az 1. oldalról.)

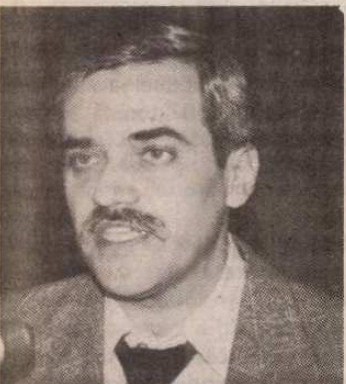
Ezután Kovács László, váci kollégánk javasolta, hogy az óvodákra, illetve az óvodásokra fordított 32 millió forintot csoportosítsák át üzemi étkezésre. Egyébként ezt az elképzelését a nap folyamán még hatszor megismételte. Kisebb vita után a szakszervezet javaslatát a titkárok országos tanácsa elfogadta. A pszdk kérdésében 34-en tartózkodtak, az egyenruha kérdésében pedig hárman, ellenszavazat nem volt.

Az 1993. évi bérfejlesztéssel kapcsolatos szakszervezeti állásfoglalást Konrád Ervin terjesztette elő. Elmondta, hogy az ez évi bérfejlesztés lehetőségének, mértékének meghatározására irányuló szakértői tárgyalások már hónapokkal előbb elkezdődtek. A szakmai előterjesztés nem a kiinduló állapotot tartalmazza, hanem azt, ameddig a szakszervezettel való egyeztetésekig sikerült eljutni.

Kovács László

Míg tavaly a postaszintű tervezés során nem számoltak volumennövekedéssel, addig az idei tervben már növekedést is figyelembe vettek. Ezért a szakszervezet úgy gondolta, hogy az átlagbér-növekedés meghaladhatja a 20 százalékot is. A szakszervezet javasolta meghatározott munkakörökben a 11 000 forintos tarifaminimumot. Lényeges volt az eltérés a szakmai és a szakszervezeti elképzelések között a következő kérdésekben: A munkáltató kötelező minimális alapbéremelésként csak 13 százalékos emelést kívánt, míg a szakszervezet megismerve a terü-

Konrád Ervin

leti véleményeket, továbbra is ragaszkodik a 15 százalékos kötelező alapbéremeléshez. Ez az emelés a postaszervek lehetőségén belül van, bár el kell ismerni, néhány kisebb közép-fokú postaszervnél feszültséget okozhat. A létszám és a gazdálkodási pozíció miatt azonban a 15 százalékos kötelező alapbéremelés a posta gazdálkodását nem veszélyezteti. A másik eltérő álláspont az alapbérfejlesztés maximumának meghatározásában volt. A szakmai javaslat 18 százalékos átlagkereset-növekedést irányzott elő, a szakszervezet ezzel szemben 20 százalékot. Vita után a Titkárok Országos Tanácsa elfogadta a szakszervezet álláspontját.

Már fél tíz volt, mire elkezdődhetett a feszült hangulatú nyílt ülés, Doros Béla vezérigazgató nemtetszésének adott

kifejezést, hogy megvárakoztatták. Ugyanakkor hivatkozott a több hónapos egyeztető folyamatra és nehezményezte, miért kellett a napirendet megváltoztatni. Mundruczó Kornél erre azt válaszolta, hogy éppen a vita elhúzódása és a napirendi pontok közötti logikai sorrend miatt változtattak. Végül is a szakma képviselői beleegyeztek a sorrend megváltoztatásába. S ugyanezt tette Csátrai Lajos, a POFÉSZ elnöke is. A feszültség olyan nagy volt ebben az időszakban, hogy bevalloam arra gondoltam, nem születik megegyezés. De a rövid kis intermezzo után Sombor András, a vezérigazgatóság főosztályvezetője megindokolta, miért kellett a pszdk-t megszüntetni. Megtutudtuk, olyan többletköltséget — 80 millió forintot — jelentett, amelyet a posta jelenlegi gazdasági helyzetében már nem tud elviselni. Ugyanakkor biztosította a hallgatóságot arról, hogy a kompenzálás összegét minden postás dolgozóra kiterjesztik. Hangsúlyozta, hogy figyelembe kell venni a gazdasági realitásokat, és a postának így is többletköltséget jelent a pszdk kiváltása.

A POFÉSZ képviseletében Csátrai Lajos elmondta, hogy a független érdekvédelmi szervezetek egyeztetéseire arra törekedtek, hogy a javaslatok a vállalati szociális intézmények jobb, gazdaságosabb kihasználását, másrészt a társadalmi méretű szociális ellátás problémáit is figyelembe vegyék. A vállalat szociális intézményeinek működtetésében a legfontosabb a kihasználtság, hiszen a juttatásokat igénybevevők létszáma természetesen befolyásolja az egy főre jutó költségek alakulását.

A gyermekintézmények alacsony kihasználtságáról szólva kifejtette, hogy ennek több oka van, társadalmi tükörképnek is felfogható, más ágazatokban is hasonló a helyzet. A társadalmi méretekben jelentkező szociális gondok megjelentek a postánál is, ami befolyásolta a szociális terveket. Hangsúlyozta, a munkaegészségügynek például tartalmaznia kell az ember és munkakörnyezetének kapcsolatát. Meg kell felelni az ergonómiai alapfeltételeknek, és kiemelten kell kezelni azon dolgozók bérét, akiknek feladata a munkahelyek egészségügyi viszonyainak ellenőrzése, a munkahelyi kiküszöbölése. Ez után Doros Béla vezérigazgató kért időt, hogy csapatával megbeszélje, milyen választ ad a szakszervezetnek. 1600 forintot javasolt üzemi étkezési költség-térítésként. Mindez a vállalatnak 80,6 millió forintjába kerül. A vezérigazgató elmondta, az adózás megváltoztatása kedvezőtlenül ért mindenkit, így a postát is, ezért kellett a pszdk kiváltásáról gondoskodni. De nincs más forrás, mint a bérből kompenzálni. Hozzátette, hogy senki sem köteles ellensúlyozni a kedvezőtlen piaci hatásokat és az állami intézkedések kiadását növelő hatását. Kijelentette, a posta vezetése javaslatában a végsőként elment. Később azt is hozzátette, hogy egy vállalatnak nem kötelessége a nyugdíjasokról gondoskodni, ez állami feladat. Ezután Mundruczó Kornél javasolta, hogy a Titkárok Országos Tanácsa területi szekcióként vonuljon vissza egyeztetni álláspontját. Visszajöve elmondta, hogy elfogadják az 1600 forintos étkezési hozzájárulás összegét, és lemondanak a visszamenőleg kifizetendő 100 forintról és a nyugdíjasok kompenzálásáról. Csátrai Lajos, a POFÉSZ el-

nöke öt perc szünetet kért, majd közölte, a bértárgyalások idején döntenek arról, elfogadják-e a vezérigazgató javaslatát.

Sombor András arra kérte a Titkárok Országos Tanácsát, hogy a kollektív szerződés módosítását halasszák el és április másodikáig egy szűkebb szakértői fórum egyeztessen. Tizenkettő harminckor a jelenlévő titkárok úgy döntöttek, hogy az 1600 forint sorsáról majd a bértárgyalások idején döntenek, és 79 tartózkodással elfogadták azt is, hogy a kollektív szerződés módosításáról később intézkedjenek.

Ezután dr. Bella Mária, a vezérigazgatóság osztályvezetője az egyenruha-korszerűsítésről beszélt, s arról, kiket illet a formaruha és a munkaruha. Hangsúlyozta, hogy az egyenruha használatát feltétlenül fontosnak tartották azokon a helyeken bevezetni, ahol a postások közvetlen kapcsolatban vannak az ügyfelekkel. A hírlapkezesítők nem kapnak egyelőre új egyenruhát, hiszen nem lehet tudni, mi lesz a sorsa a postai hírlapterjesztésnek: megmarad-e a postánál ez az ágazat. Kifejtette azt is, hogy az egyenruha viselete, annak ellenőrzése a vezetőktől függ. A szociális ellátásról szólva elmondta, az adóterhek megemelték a költségeket, s így igen nehezzé tették munkájukat, hiszen másfélszer annyi pénzre lenne szükség, hogy annyit fizessenek, mint tavaly.

Fóris Ferencné vezérigazgató-helyettes az úgynevezett SZEVI ingatlanok szétosztásáról beszélt. Megtutudtuk, hogy a

Dr. Bella Mária

posta megegyezett a MATÁV-val és az Antenna Hungáriával. Ezek szerint a posta kezelésébe az alábbi ingatlanok kerülnek: a balatonalmádi, a balatonfüredi üdülő, a Szántód-Fürdőtelep oktatási telepe, a Római-part hétvégi telepe, a Gárdonyi

Az előtérben dr. Bella Mária, Fóris Ferencné, Sombor András

Camping, a balatonszabadi gyermeküdülő, a hajdúszoboszlói üdülő, a Budapesti Központi Munkásszálló, a Szent István Körúti Szálló és a tornyopusztai vadászház.

A MATÁV-hoz kerül a balatonfenyvesi, a balatonfüredi üdülő, a soproni üdülőtelep, a városligeti óvoda, a Rabinovics úti gyermekintézmény, a Rotenbiller utcai üzem és iroda, a Ságvári utcai raktár, a Nagymező utcai raktár, valamint a diák- és női szálló.

A Műsorszármó, illetve annak jogutódjának az Antenna Hungária Rt. kezelésébe a következő ingatlanok kerülnek: a balatonfüredi üdülő, a Zirc Tündér-major gyermeküdülő. A vezérigazgató-helyettes asszony beszámolója után következett a tárgyalás, amelyben nehezményezték, hogy a posta lemondott a balatonfenyvesi üdülőről. Doros Béla vezérigazgató megnyugtatta a jelenlévőket, hogy a posta, a MATÁV, illetve az Antenna Hungária közötti megállapodás csak abban az esetben érvényes, ha az érdekvédelmi szervek beleegyeznek. Mundruczó Kornél pedig azt javasolta, hogy az üdülők és szállók jobb kihasználtsága érdekében a vállalat a szakszervezetekkel együtt hozza létre a Posta Tours Vállalatot. Ezután ebédszünet következett és talán jelképesnek is mondható, hogy a legfontosabb napirendi pont a bérkérdés megvitatása előtt a résztvevők „Hamlet”-születet kap-

tak, s közben elgondolkodhattak, „a lenni vagy nem lenni” kérdésén, ugyanis a választások a szakszervezetek számára létkérdés, hogy olyan béremelést csikarjanak ki a posta vezetésétől, amelyikkel nyugodtan a dolgozók elé állhatnak.

Ebéd után Fóris Ferencé figyelmeztetett arra, amit már eddig is tudtunk, hogy csak addig nyújtózkodhatunk, ameddig a takarónk ér. Ezután hosszas vita következett. Csátrai Lajos, a POFÉSZ elnöke kifejtette, tagsága az alapbéremelés minimumát 14 százalékban, maximumát pedig 18 százalékban képzei el. A PDSZ továbbra is ragaszkodott a 15, illetve 20 százalékhoz. Már háromnegyed öt volt, amikor Doros Béla vezérigazgató megint időt kért és aztán bejelentette, hogy a posta gazdasági helyzete — alsó határként 14 százalék átlagbéremelést, illetve felső határként 19 százalékot — tesz csak lehetővé. Ugyanakkor javasolta, hogy az étkezési hozzájárulást emeljék 1600 forintra, s ebben benne foglaltatik a pszdk kiváltása is. Ezután arra kérte a hallgatóságot, fogadják el ezt az ésszerű kompromisszumot. Hat órákor nem kis izgalom után a Titkárok Országos Tanácsa elfogadta a vezérigazgató úr javaslatát, és Meszlényi Ferenc elégedetten jelenthette be, hogy az 1993-as béralku megkötött.

(Folytatás a 3. oldalon.)

Szakmai vezetők a tanácskozáson

A vita a szünetben is folytatódott

Szellemi torna

Ismét bebizonyosodott, hogy az érdekegyeztetés kemény szellemi torna. Nem kerti mulatság. Jó előkészítést, színvonalas szakértői munkát igényel. Harcot jelent, megfontolt határozottságot, egyszersmind rugalmas tárgyalókészséget, kompromisszumra való hajlamot. A konokság, a görcsös ragaszkodás nem sokat számít, ha hiányoznak a meggyőző érvek és tények.

Ezt éreztük, amikor összecsaptak a különböző vélemények, ütköztek a munkáltatói és munkavállalói érdekek, például a szociális tervjavaslat egyes tételeiben, a távíró-távbeszélő díjkedvezmény (pszdk) megszüntetésében és kompenzálásában, vagy a bérfejlesztési és alapbér-emelési lehetőségek talatgatásában.

Volt itt minden: ismétlődő tárgyalások, újabb nekigyürközések, időkérdések, szavazások, taktikák, ragaszkodás és engedékenység. De hát ez maga az érdekegyeztetés. Ilyen a technikája. Idő- és energiagigényes, türelmet, megértést kíván, mint maga a demokrácia. Nincs más megoldás, mint az, hogy tanulni és gyakorolni kell. Megéri a fáradságot, mert nagyon lehet örülni a megegyezés eredményeinek.

Hogyan beszélünk?

Miként a legtöbb közéleti fórumon, ez is felvetődött a figyelmes szemlélőben. Most ha közhelyszámba is megy hangsúlyozása, de valóban nem mindegy, hogyan beszélünk, miként fogalmazunk meg mondanivalónkat, különösen közérdekű kérdésekben, nagy nyilvánosság előtt. Hatványozottabban vonatkozik ez a közszereplőkre.

Egy olyan maratoni munka-értekezleten, mint amilyen a titkárok tanácsának ülése volt, sokan szóltak hozzá a sokféle témakörhöz. Gazdag a lehetősége annak, hogy szemelgessünk beszédkulturánk megnyilvánulásából. Mert a lényegre törő, frappáns megnyilatkozások mellett volt itt motyogás, túlbeszélés, szereplési vágytól hajtott, gondolat nélküli önmotogtatás is. Megfigyeltem: sokan és ismételtel igy kezdték beszédüket: Csak röviden... És a legtöbbszőr hosszúra és vékonyra nyúlik a szöveg, mint El Greco figurái a festményein. Most divat a „kerül”. Terjed, mint tavasszal a nátha. „Bemutatásra kerül...”, „megtárgyalásra kerül...”. Ahelyett hogy azt mondanánk: bemutatjuk, elfogadjuk, megtárgyaljuk.

Am láttunk-hallottunk jó példát is, amely úgy hatott, mint az elhanyagolt, gazos föld mellett az ápolat, virágos kert. Ilyen volt dr. Bella Mária, a vezérigazgatóság osztályvezetője, aki előadóként több alkalommal is megszólalt. Az egyébként is előnyös külsejű, rokonszenves asszony feltűnően tisztán, szépen beszélt. Határozottan, vonzóan — s ahogy újságíró kollégám megjegyezte — szinte nyomdakészen. Akár egy gyakorlott tévébemondó.

Ha nem is értett mindig egyet az ember azzal, amit mondott az új egyenruháról, a szociálpolitika egyes kérdéseiről, de élvezni lehetett azt, ahogyan mondta.

Az ebéd közbeni tereferében ennek a titkárl fogadtuk. — Gyermekkorom óta sok szépirodalmat olvasok — vallotta magáról. Hát igen. Ne csak írjunk, olvassunk is. Aktuális intelem ez újságíróknak, de minden tisztségviselőnek, közszereplőnek.

— is —

Titkárok országos tanácskozása Gyulán

Tisztségviselők Budapestről és Nyíregyházáról

(Folytatás a 2. oldalról)

Ezután a tanácskozás átalakult fórummá, Doros Béla vezérigazgató és Főris Ferencné választottak a titkárok kérdéseire. Többek között elmondták, hogy ezt az évet arra kell szánni, hogy a legfontosabb helyeken behozzák az évtizedes lemaradást. Doros Béla hangsúlyozta, különösen a posta budapesti működését kell javítani. Arra a kérdésre, hogy hol tart a részvénytársaság megalakítása, elmondta, hogy az első lépésben 100 százalékos állami tulajdonban lesz a részvénytársaság. Az előkészítés folyik. En-

nek érdekében vizsgálatokat folytatnak, hogy a posta különböző részei tudnak-e önállóan, gazdaságosan működni.

Főris Ferencné a hírlapterjesztéssel kapcsolatban elmondta, a hírlap jövője a postánál attól függ, hogy gazdaságosan üzemeltethető a hírlapterjesztés. Doros Béla arra a kérdésre, hogy a hírlapterjesztés 51 százalékát megvették-e külföldi vállalkozók, azt válaszolta: még nem, de szeretnék. A posta mindent megtesz, hogy ezt az ágazatot gazdaságossá tegye, ha azonban külső okok miatt ez lehetetlenné válik, akkor le kell mondania róla.

GONDOSAN FEL KELL MÉRNI

Mire képes a Posta?

Olvastam, hallottam már egyet és más Doros Béla vezérigazgatóról, de személyesen még nem találkoztunk. Most, a gyulai „érdekegyeztető birkózó-versenyen” nemcsak arra nyílt alkalmam, hogy közelebbről megfigyeljem, de a tanácskozás egyik szünetében mintegy húszperces négy szemközt beszélgést is folytathattunk fontos témakörökről. Benyomásaimról az alábbiak vallanak.

Előző este még ausztrál küldöttséggel tárgyalt, de másnap kora reggel már ott volt a gyulai szakszervezeti szimpóziumon, amelyen elejétől végig kitartott, amelynek munkájában aktívan részt vett. Felszólalt minden lényeges kérdésben, vitatkozott ha kellett, de mindig röviden beszélt, konkrétan,

— *Én szeretek a szakszervezeti tisztségviselők között tartózkodni, de nem szeretem, ha fölöslegesen megvárakoztatnak* — mondta kicsit mérgesen arra utalva, hogy csúszott a kezdés, és átrendeződtek a napirendek. Jobban kell gazdálkodnunk az idővel — figyelmeztetett, majd enyhültebben így folytatta: — Érthető, hogy a szakszervezet harcol, de ha kimerültek a lehetőségek, ha már nincs további mozgástér, akkor ne sanyargassuk egymást. Mi nyílt kártyákkal játszunk. Szükség van a taktikára, de az öncélú taktikázás fölösleges. Most gazdasági visszaesés van a világban, válságos a gazdaság, azt is be kell látni a szakszervezetnek, figyelembe kell vennie, ha igényeit előterjeszti, követ-

merem a bajokat, tudom melyek azok, s hol vannak a gyenge pontok.

— Hallhatnánk erről valamit? — Határozottabban kell felépíteni a túlzott kényelmességet, a tunyaságot, a rossz beidegzettségek ellen. Jobban szem előtt kell tartani az eredményességet, vagyis eredménycentrikus gondolkodásra és magatartásra van szükség. A postás is gondolkodjék azzal együtt, hogy betartja a szabályokat. A hírlapárus is törje a fejét azon, hány lapot tud kitenni standjára úgy, hogy egyforma eséllyel kínálja azokat. A hírlapszolgáltatást úgy és azáltal kell

megtartanunk, hogy az eddigieknél jobban csináljuk, nagyobb haszonnal. Az egész technológiát felül kell vizsgálni, fel kell mérni, egyáltalán mire képes a posta, hogyan tudjuk javítani a szolgáltatások színvonalát, miközben át is kell szervezni, rendbe is kell tenni egyes egységeket, területeket.

— Ez lenne az arculatváltás?

— Igen, az arculatváltás elsősorban tartalmi kérdés, érdemi változtatást jelent az eredményesség irányába. Ez az elsődleges. A többi, a formák, a jelképek másodlagosak, jóllehet kifejezői a korszerűsítésnek.

Határozott kiállás a jogos érdekek mellett

Ha olyasféle díjat alapítottak volna a szervezők, hogy ki az érdekvédelmi fórum legaktívabb tagja, azt bizonyára Kovács László gazdasági előadó, váci körzeti szakszervezeti titkár nyerte volna el. Minden fontosabb napirendhez hozzászólt, emlékeztettem szerint hatszorthétszer. A többi mind kétszázfős sokaságban is feltűnt mintás pulóverében, csíkos ingében, mindig vídám arcával, mozgékonyaságával. Ha elindult a mikrofon felé, már a hallgatóság élénksége kísérette megszólalását. Azzal is felhívta magára a figyelmet, hogy a „kérmény kisebbség” szavazójaként konokul ragaszkodott a gyermekintézmények megszüntetéséhez. Mindez eleget hoz, hogy beszélgetést kezdeményezzek vele.

— Mitől, honnan ez a nagyfokú aktivitás? — kérdeztem.

— Sokat mozgok a területen, gyűjtöm az információkat és igyekszem azokat továbbítani. Az ilyen fórumokon is. Magam is keresem a válaszokat a tapasztalati tényekre. Ha nem kapok

elfogadható feleleteket, akkor kénytelen vagyok ismét felszólalni. Húsz éve vagyok körzeti szakszervezeti titkár, vannak tehát tapasztalataim. Sokat tanultam az elődeimtől, és jók a jelenlegi vezetőségi tagok is. Én már a jövőre is gondolkodom.

— Miben, hogyan?

— A szociálpolitikai terv sorai között olvasva, nem szeretném, ha a vidékről bejárók utazási kedvezményét megszüntetné a vállalat.

— Olyan megjegyzést is hallottam, hogy gyermekellenes, minthogy a bölcsődék, óvodák megszüntetését szorgalmazza.

— Nem vagyok gyermekellenes, nekem is két gyermekem van. Azt szeretném, ha a felosztandó pénzösszegek ne csak egy kis csoportot érintsenek, hanem valamennyi dolgozóra terjedjenek ki.

— Mit tart ma legfontosabbnak a szakszervezeti munkában?

— Az érdekek ütköztetését. A határozott kiállítást a jogos érdekek mellett. És azt, hogy minderről meggyőzzük a munkáltatókat.

Az információkat nem adják tovább

A postás dolgozók egyenruhájának korszerűsítése önálló napirendként szerepelt a fórumon. Ennek megfelelően részletes szóbeli tájékoztatást kaptak a résztvevők az új ruházattal kapcsolatos tudnivalókról. A beszámolóban az is elhangzott, hogy az új formaruha kialakításának folyamatában a szakszervezetek képviselői is részt vettek, akiknek módjukban állt tolmácsolni a dolgozók észrevételeit.

Ehhez képest meglepő volt, hogy az alapos tájékoztató után is milyen sokan kértek szót, mennyi kétféle, dilemma, javaslat hangzott el. Csökkentse, vagy bővítsük az új ruházat viselőinek körét? Kötelező legyen a viselés, vagy nem? Viselni fogják, vagy nem?

Felmerül az emberben: ha működik a ruhabizottság, ha a szakszervezet képviselőit bevonták az előkészületekbe, akkor mitől a tájékoztatatlanság, miért e sok kérdés a titkárok részéről. Ezt többen firtatták. A válasz valahogy így hangzott: azért a sok kérdés, mert akiket bevontak az előkészületekbe, azok nem adják tovább az in-

formációkat. És ez nemcsak az új ruházat kérdéskörében van így, hanem az esetek többségében, a szakszervezeti munka többi területére is jellemző. Továbbra is gyengélkedik az információáramlás.

Változó nézőpont

Mielőtt Kispisti Jánosné ráért volna a szociálpolitikai kérdések tárgyalására, tájékoztatója elején megértést kért hallgatóságától és kifejezte reményét, hogy sikerül közös hangot találni. Az előadó ugyanis először beszélt a titkárok tanácsa előtt, mert csak január elseje óta szakértője a Posta Dolgozók Szakszervezetének. Korábban a vezérigazgatóságon dolgozott, előtte pedig 19 évig Budapest Vidéki Postaigazgatóságon tevékenykedett szociálpolitikai előadóként, a lakásügyek gazdájaként.

Jóllehet Kispistiné előző munkahelyein és most is szociálpolitikával foglalkozik, mégsem ugyanúgy kell megközelíteni tárgyat és beszélni róla. Megkérdeztem tőle, hogy mi ez a különbség?

Azt válaszolta, hogy a munkahelyváltás előny is meg hátrány is. Előny az, hogy így módon jobban látja a munkaadó lehetőségeit, azt, hogy meddig terjednek a realitások és hol

kezdődik a fellegekben járás. Hátrány, hogy a dolgozók igényei mindig nagyobbak a lehetőségnél, s a munkavállalók elvárják ezen igények kiharcolását. Ez természetes munkavállalói óhaj, ugyanakkor össze kell egyeztetni az igényeket és a lehetőségeket.

Egyszóval: meg kell tanulni az érdekképviseletet. A munka világa, a szociális klíma felől kell közelíteni a problémákhoz és a munkavállaló szemével kell látni a dolgokat. De a realitások talaján. Ehhez érzék, tudatos ráhangoltság és sok gyakorlás szükségeltetik. Más a hang, a stílus. Változik a nézőpont. Eddig a munkáltató fejével gondolkodtam, a szakszervezetben azonban a munkavállaló fülével kell hallani, szívével érezni és fejével gondolkodni.

TUDÓSÍTOTTAK:
Kárpáti Sándor
Udvarhelyi András
Veégh Ádám

MEGÁLLAPODÁS

A Magyar Posta Vállalatnál működő munkavállalói érdekképviseletek és a vállalat az Érdekegyeztető Záró Fórum részére készített javaslatot az alábbi kiegészítésekkel és módosításokkal fogadta el:

I. Az 1992. évi szociális terv teljesítése és az 1993. évi terv elfogadásra került. Megállapodás született arról, hogy a SZEZ Kft. kezelésében lévő szociális ingatlanoknak a Magyar Posta utódvállalatai közötti elosztási javaslatát a Posta vezetése együttdöntésre a PDSZ Intéző Bizottsága és a független munkavállalói érdekképviseletek felhatalmazott delegációja elé terjeszti.

II. Az egyenruha-korszerűsítési javaslat összességében és elveiben elfogadásra került avval, hogy a vitában felvetett kérdéseket a Korszerűsítési Szakbizottság megvizsgálja. A Kollektív Szerződés módosítási jogot a PDSZ Intéző Bizottsága és a független munkavállalói érdekképviseletek felhatalmazott delegációja gyakorolja.

III. A táviró- és távbeszélő díjkezdmény megszüntetésére 1993. május 1-jétől kerül sor, ezzel egyidejűleg az üzemi étkeztetés vállalati támogatása a javasolt 1500 forint helyett 1600 forintra emelkedik, utalva a 600 forintos emelés forrására, és átmeneti intézkedésként az 1993. január 1-jétől április 30-ig biztosított 1000 Ft/hó/fő támogatási mértékre. A KSZ módosítási jogot a PDSZ Intéző Bizottsága és a független munkavállalói érdekképviseletek felhatalmazott delegációja gyakorolja.

IV. Az 1993. évi alapbéremelés (javaslat IV. 3. pont) az alábbi módosításokkal került elfogadásra: ad. 3. 2. ponthoz: A minimális alapbéremelés 14 százalék; ad. 3. 3. ponthoz: A maximális alapbéremelés 19 százalék.

A szükséges intézkedést a folyó évi bérfejlesztés végrehajtására a Posta Vezérigazgatóság április 2-ig megteszi. A IV. téma mellékleteként csatolt hírlaptekésztes bérfejlesztési javaslat elfogadásra került. A KSZ módosítási jogot a PDSZ Intéző Bizottsága és független munkavállalói érdekképviseletek felhatalmazott delegációja gyakorolja. Gyula, 1993. március 26.

Doros Béla s. k.
vezérigazgató a Magyar
Posta Vállalat részéről
Mundruczó Kornél s. k.
országos titkár a PDSZ részéről
Csatári Lajos s. k.
elnök a POFÉSZ részéről

Doros Béla vezérigazgató Kárpáti Sándor újságíróval beszélget

szakszerűen, világosan. Voltak olyan pillanatai az egész napos értekezletnek, amikor ő billentette át a holtponton, s lendítette tovább a közös gondolkodást. Fórumot is tartott, érdemi válaszokat adott a feltett kérdésekre, beavatta hallgatóit a vállalat részvénytársasággá alakulásának folyamatába, dilemmáiba, műhelytitkaiba. Nem kezdte el a nehézségeket, nem keltett illúziókat, keményen fogalmazott, ha a jó irányú változtatások szükségességét hangsúlyozta. Egyszerre volt határozott és kompromisszumkész az érdekegyeztetésben, megőrizte tekintélytiszteletét, közvetlenségét, ha az emberekkel beszélgetett.

— Milyen érzései, gondolatai vannak? — fordultam hozzá az ebéd előtti szünetben.

léseit megfogalmazza. A vállalat nem köteles gondoskodni a nyugdíjasokról, a piac nem köteles a kompenzálásra. Tudom, ezek keményen hangzanak, de így van.

— Akkor mitől szociális a piacgazdaság? — vetem közbe.

— Mindenkiről, így a nyugdíjasokról is az arra illetékes intézményeknek kell gondoskodniuk. Ez vonatkozik a kompenzálásokra is. Így működik a piacgazdaság, amely — összes bajával, igazságtalanságaival együtt is — még mindig a leghatékonyabb. Jobbat ugyanis még nem találtak fel.

— Milyen a közérzete mostanában? Ezt azért kérdezem, mert úgy tudom, a váltás elején voltak ilyen-olyan gondok.

— Igen, így volt, de most már jól érzem magam, mert is-

Az egységes Európához rögös út vezet

Az MSZOSZ az európai akciónap keretében nemzetközi fórumot rendezett, mely az egységes európai gazdaság kialakításával kapcsolatos feladatokat, gondokat, a szakszervezetek ezzel összefüggő feladataival foglalkozott. E mondatnak kettős a jelentése. Egységes Európa elképzelhetetlen Magyarország, szociális piacgazdaság pedig szakszervezet nélkül.

A fórum vitaindító előadásában Kádár Béla, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok minisztere elsősorban azt hangsúlyozta, hogy az EK-tárgyalásokon olyan megállapodásokat sikerült elérni, melyek jó alapot adnak a gazdasági fellendüléshez — a szerkezetváltozást segítik —, és biztosítja a felkészülést a teljes jogú EK-tagságra. Az előnyös megállapodások megkötését a diplomácia sikerei mellett elsődlegesen annak köszönhetjük, hogy Magyarország a gazdasági és politikai stabilitás szigete Kelet- és Közép-Európában.

A miniszter a társulási szerződés előnyeit sorolva kiemelte, hogy formailag ugyan szabadkereskedelmi megállapodásokat kötöttünk, de műfajilag azonban túlnőnek azon, mert az asszimetrikus szerződéseknek köszönhetjük, hogy:

ipari termékeink 60 százaléka mentesül a kereskedelmi és vámkorlátozások alól, 14 százalékkal bővült az exportlehetőség, ugyanilyen mértékben növekedett az ipari kivétel a behozatal 1 százalékával szemben, a mezőgazdaságban pedig négy-szeresét exportáljuk az import mennyiségének, és még így sem használjuk ki a kapott kontingenseket.

Ezek számszerűsítése azt jelenti, hogy 310—330 millió dollár preferenciához jutott a magyar gazdaság.

A miniszter hozzátette, hogy az exportbővülés szociális dimenziót is jelent, mert csak ez félmillió munkahelyet tart fenn. Cáfoltá azokat az állításokat, hogy az EK országaiból beözönlött árak „ütötték ki” a magyar gazdaságot. Hozzátette, hogy a lakosság ebből nem sokat érzett, mert a belső fogyasztás sokkal jobban zsugorodott.

Végül kifejtette, hogy az EK-tagság a szociális piacgazdaság kialakulását segíti elő, és ennek egyik alappillére a munkavállalók és szakszervezetek.

Hans Beck nagykövet, az EK magyarországi missziójának vezetője többek között hangsú-

lyozta, hogy az egységes Európa kialakulásához rögös út vezet, és az EK nem az ígért földje. Ott is valós problémát jelent a 16 millió munkanélküli és a szegénység. Emellett számolni kell bizonyos ellenérdekeltségekkel is. Kiemelte, hogy jó olyan országban tevékenkednie, ahol nem tapasztalja a szakszervezetek olyan elhatárolódását a csatlakozástól, mint az 50-es évek Németországában. Jelentősnek tartja Magyarország hozományát, hogy e kis ország a politikai stabilitás szigete egy olyan régióban, ahol a nacionalizmus és etnikai feszültségek vehemens módon mutatkoznak meg.

Végezetül a nagykövet türelemre és megfontoltságra intett: az illúziók nehogy csalódottságba csapjanak át, mert az nacionalizmushoz vezethet.

Palánkai Tibor közgazdász elsősorban a strukturális alkalmazkodás kérdésével foglalkozott. Kijelentette, hogy számukra elfogadhatatlan az EK jelenlegi aprópolitikája. Nem szabad leépítenünk a mezőgazdaságot és érdekeit alárendelni a csatlakozásnak. A kritikus szakaszról való kikerüléshez a társulási szerződést megfelelő fejlesztéspolitikával kell összekötni. A kritizálókat óvta attól,

hogy a protekcionizmus felé menjünk vissza, de hangsúlyozta a fogyasztók védelmének szükségességét.

Nagy Sándor, az MSZOSZ elnöke megállapította: az európai szakszervezetek döntő szerepet játszanak a gazdasági életben. A szociális dimenzió nem teoretikus felvetés, hanem szükségszerű, mert mindenütt fokozódik a munkanélküliség, a társulási szerződések pedig nem tartalmaznak kellő garanciákat a szociális partnerek együttműködésére.

Magyarországon is el kell végre ismerni: a szakszervezetek nélkül nem megy! Együtt kell végigjárnunk az Európába vezető utat.

Az elszegényedés és a munkanélküliség problémáival addig kell foglalkozni, míg az akut helyzetet nem teremt. Az MSZOSZ e folyamat megállítását tartja a legfontosabbnak, és felhívja a kormányzat figyelmét arra, hogy ehhez mindenekelőtt a gazdaságpolitika változtatására van szükség. Az MSZOSZ az európai szakszervezeti akciónapon a földrészt többi szakszervezettel egyetértésben állásfoglalásban fogalmazta meg követeléseit.

Konrád Ervin

ÁLLÁSFOGLALÁS

1993. április 2-án a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége a kontinens szakszervezeteivel együtt fogalmazta meg elképzeléseit, követeléseit az Európai Szakszervezeti Akciónapon.

Földrészünk munkavállalóinak közös érdeke a szociális Európa, a munkahelyek, a testvériség, a szociális igazságosság, a demokrácia és a béke Európájá!

Jövőnk egységes Európája a közeledés, a közös érdekek felismerése útján — nem pedig új gazdasági, szociális vasfüggöny leeresztésén keresztül jöhet létre.

Közép- és Kelet-Európa jövőjét a sikeres modernizáció, annak a társadalmi konszenzusra épülő megvalósítása határozza meg. Térségünk boldogulása a közös Európa záloga is.

Nem tartjuk szükségszerűnek hazánkban a több mint 700 ezer fős munkanélküliséget, a fokozódó elszegényedést, a romló szociális helyzetet, milliók lecsúszását. Olyan kormánypolitikát szorgalmazunk, mely e kihívásokra képes választ adni.

A felelősség a magyarországi döntéshozóké, problémáink megoldása azonban nem csak magyar ügy! Térségünk jövőjének alakulásában, a modernizáció sikerében a fejlett Európa is felelősséget visel. Ennek vállalása azonban nem merülhet ki csak a segítségnyújtásban.

A siker záloga abban rejlik, hogy a nemzetközi gazdasági kapcsolatok alakításában, a döntéshozatalban a szociális partnerek mindegyike részt vegyen, részt vehessen.

Ebben a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége kész konstruktívan együttműködni a hazai és nemzetközi szervezetekkel, de el is várja, hogy azok a szakszervezetek véleményének ismeretében hozzájáruljanak az ország gazdasági fejlődéséhez, szociális állapotait érintő döntéseikhez!

Az Európai Szakszervezeti Akciónapon, az MSZOSZ által rendezett pódiumvita résztvevői csatlakoznak az Európai Szakszervezeti Szövetség felhívására.

Vaj a kenyérre

Szakszervezeti fórum egy postaüzemnél

A meghívást még Gyulán kaptuk, a rákövetkező hétvégére, hogy szót váltsunk aktuális dolgokról, bérfejlesztésről, Pszdk-ról, az üzemi tanácsi, valamint a társadalombiztosítási választásokról, egyáltalán a szakszervezetről.

A helyszín „ügynevezett” postai háttérű. Az itt dolgozók nem reflektorfényben végzik munkájukat, ugyanakkor ahhoz, hogy a posta „működjön” — és jól működjön —, a postásoknak elviselhető munkakörülményeik legyenek, nos ehhez az ő munkájuk elengedhetetlen.

Péntek 14 óra. A közel 100 fős üzemből majd ötvenen jöttek el, hogy az alapszervezeti titkárt megnyitóját után a Postai Dolgozók Szakszervezete három munkatársának közreműködésével elkezdődjék a fórum.

A bérmegállapodás mellett, a legutóbbakat foglalkoztató téma, a Pszdk megszűnése nyitja a sort. Pontos, szakszerű mondatok hangzanak el az előtörténetről, a kialakult helyzetről, a megnövekedett adóterhekéről és arról, hogy a postásoknak még az egyharmada sem részesült ebben a kedvezményben, miközben mindenki tudja, hogy legkevésbé a telefonnal rendelkező postások tehetnek arról, hogy a többieknek nincs lakástelefonja.

Elhangzik a szakértő kolléganő részéről az is, hogy igazából nem volt jó megoldás, a lehető legkevésbé rosszat kellett választani és elérni, hogy a Pszdk kiváltása értelmes módon történjen meg, úgy a postások, mint a vállalat szempontjából.

Természetesen egy ilyen témánál, nem csoda, ha nem lehet kivárni, míg az előadó befejezi gondolatát, valaki közbevet:

— Én 1949 óta figyelem a Postás Szakszervezet tevékenységét, ennek a szakszervezetnek a vezetői mindig határozottan el tudták dönteni, hogy mikor, hol és milyen témában bolygassanak az éppen soron lévő postai vezetőknek.

Megemlíti még a hozzászóló, hogy övele nem állapodott meg senki azokban a témákban, amiről — mint a szórólapon értesült — Gyulán megegyezés született.

A kolléganőt felváltva a PDSZ másik munkatársa reagál a Postás Szakszervezet és vezetőinek munkáját minősítő mondatokra.

Megemlíti, hogy természetesen az életkor függvénye, hogy kinek mikortól van alkalma figyelni a Postás Szakszervezet tevékenységét, de az 1949-es esztendő ráadásul még nem is a legszerencsésebb, hiszen azt megelőzően egy esztendővel a kommunista párt hatalomra jutása után fejezték le a magyarországi szakszervezeteket, akkor, amikor az 1945-ben alakult Üzemi Bizottságoktól (vagyis a szakszervezetektől) szinte minden valós jogosítványt elvettek.

A válaszadó emlékeztetett arra, hogy még a régi rendszerben, 1983-ban volt ennek a szakszervezetnek ahhoz ereje és bátorsága, hogy Csákiné főtitkár asszony keményen ütköztön egy központi vezetőségi ülésen a postások bérlemaradásának kérdésében, azzal, a Tóth Illés vezérigazgatóval, aki arról mindenki tudta — vagy inkább csak sejtette —, hogy igen magas összeköttetései vannak. A szakmai felmérések után bebizonyosodott, hogy a bérlemaradás mértékének megítélésében a szakszervezet

számításai voltak a pontosabbak. És ez a szakszervezet szabta feltételként — Gricserné Heszy Enikővel az élen — a Postai és Hírközlési Miniszternek, hogy addig nincs postai szétválás, míg a postások bérlemaradását a kormány, az Országos Érdekegyeztető Tanács meg nem oldja. Mint emlékszünk arra, 20 százalékos átlagbérnövelésben részesültek a hírközlés területén dolgozók, és még ez is a rendszerváltás előtt történt.

Mint ahogy az 1990 május végén alakult Postai Dolgozók Szakszervezetének is volt ereje a tagság, a dolgozók döntése alapján arra, hogy 1990 őszén egynapos országos postás-sztrájkot hirdessen meg. A sztrájkkegyeztető tárgyalások eredményeként az év utolsó harmadában még 10 százalékos béremelésre nyílt lehetőség.

Nem volnánk objektívek, ha ezekről a tényekről és eredményekről megfedeledkeznénk. A Pszdk kérdésében pedig meg kellett egyezni, mert a vállalatnak törvényes lehetősége volt arra, hogy a kollektív szerződés ezen részét felmondja és nem lett volna köteles az ellentételezésre.

A beszélgetés fonalát a PDSZ harmadik szakértője vette át, azzal kezdte, hogy ő igazából a számok embere és azokkal szeret foglalkozni. Bevezetőjében ismertette, hogy a vállalat Pszdk-ra 1992-ben 90 millió forintot fizetett ki, és most a Pszdk kiváltásának mértékénél már a 320 millió forintot is meghaladtuk a megegyezés értelmében. Arról nem is beszélve, hogy a plusz 600 Ft-os étkezési hozzájárulás május 1-jétől minden postai munkaviszonyban lévő dolgozóra érvényes.

Ellentétben az előtte szóló szakértő kollégájával, megemlíttette, hogy ő nem jött el rossz érzésekkel Gyuláról, de abban ő is osztozik, hogy 1 százalék benne maradhatott a gyulai „zsákban”. Azonban így is 19 százalék az alapbér-fejlesztési lehetőség maximuma az igazgatóságokon. Persze lesznek területek, ahol ezt a mértéket csak megközelíteni tudják.

Szó került arról is: miképp lehet az, hogy egy érdekegyeztető tárgyaláson egy létszámában szerény szakszervezeti tömörülésnek ugyanolyan — vagy majdnem ugyanolyan — súlya legyen, mint a 35 ezer ak-

tív dolgozót magában foglaló Postai Dolgozók Szakszervezetének.

Válaszként elhangzott, hogy a jelenlegi törvényi szabályozás adja ezt a sajátos helyzetet, mely helyzet részben módosul az évi üzemi tanácsi választások után, és végérvényesen 1995-ben rendeződik az adott szervezetek tárgyalási jogosultsága a választásokon elért támogatottság alapján.

Elhangzott az is — minden kommentár nélkül —, hogy mit jelent egy béralku tárgyalása közben, ha egy érdekvédelmi szervezet idő előtt kijelenti, hogy meg tud állapodni egy alacsonyabb alapbér-emelési mértékben, mint amennyire a másik taglétszámában jelentősen nagyobb szakszervezet tartja az alkuban „a lécezt”.

A fórumon résztvevők többször is keményen fogalmaztak: *alig van információjuk arról, hogy mit csinál a szakszervezet, egyáltalán csinál-e valamit?*

Ennél az üzemnél ez különösen élesen vetődik fel, mert az elmúlt időszakban még az üzem felszámolásának lehetősége is szóba került.

Sérelmesnek tartják, hogy miközben a tavalyi esztendőben az igazgatóság többi területén meghaladta a 30 százalékot az átlagbér növekedése, itt az átlagbér-növekedés a 20 százalékos mértéktől is elmaradt.

Azt is megfogalmazták, hogy tudják, munkájukra szükség van, és ehhez mértén igénylik munkájuk, teljesítményük bérbeni elismerését is!

Végül, a fórumot követő „háttér”-beszélgetésben is megfogalmazódott, már egy kicsit oldottabb hangulatban és kellemesebb környezetben, az üzem pinceklubjában, hogy a dolgozók továbbra is bíznak abban, amit a szakmai vezetők ígértek, azaz, hogy munkájuk ellentételezéséért a kenyérre vaj is kerül.

Azt pedig a szakszervezettől várják, hogy a vajra még valami mást is tudjanak keríteni, de elsősorban azt igénylik, várják, hogy biztos legyen a munkahelyük, az értelmes foglalkoztatásuk, és akkor feltehetően kerül a kenyérre is mindaz, ami arra való.

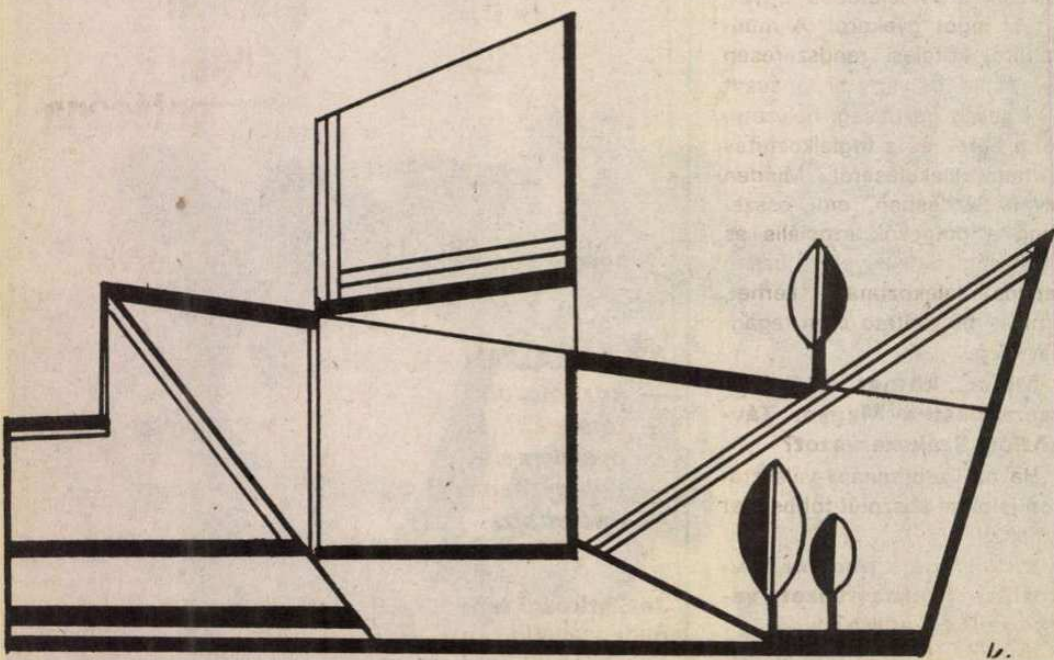
Mind a szakmának, mind a szakszervezetnek a „rendelést” feladták, lehet teljesíteni...

— M. F. —

Szent és szépséges szavak

Áldassék minden olyan szó,
mely szép és kedvesen hangzó,
nem felcicomázott szavak
kellenek, ha mégis keménynek
legyenek becsületigazak.
Anyánk legszebb szavait hallod
vissza újra, ezért úgy szólj,
mert megmaradt bennünk
az első legszebb szóajándék
s azontúl emberek vagyunk.
Áldassék a szent szép szó,
az a legelső az anyánké,
melyet még nem értettünk,
de éreztünk porcikáinkban
hisz most is muzsikál bennünk.
Áldassék az ajak mely kimondta,
édes-kicsim, piciny-aranyoskám
e gyengéd vissza nem térhetők
többé sohasem hallhatóak,
TI SZENT és SZÉPSÉGES SZAVAK.

Darvas Ferenc

Hunyadi Erzsébet grafikája

A Magyar Távközlési Részvénytársaság új Kollektív Szerződése

1993. április 1-jén a Magyar Távközlési Részvénytársaság képviselőtében Horváth Pál vezérigazgató, a munkavállalók nevében Péntek Petronella, a Magyar Távközlési Szakszervezet országos titkára aláírta a társaság új Kollektív Szerződését.

Az „új” jelző több vonatkozásban nem véletlen.

Megváltozott a törvényi háttér. Az 1992. július 1-jével hatályba lépett új Munka Törvénykönyve szakított a részletekbe menő szabályozás gyakorlatával. Számos kérdésben pozitív irányú eltérést enged meg, illetve, ahol nem tartalmaz szabályozást, ott a felekre bízta a kérdés rendezését. Ezáltal megnőtt a Kollektív Szerződés jelentősége a munka világának szabályozásában.

Az 1990-ben önállóvá vált távközlés immáron több mint egy éve részvénytársaságként működik. A társasági formában való működés is új követelményeket állít a Kollektív Szerződésben rendelkező kérdések szabályozásával szemben.

A fokozatosan kialakuló piaczgazdasági környezet, a távközlési monopólium törvényi feloldásával az ágazat versenyhelyzetbe kerülése szintén új szempontokat ad mind a céget, mind a munkavállalót érintő és a Kollektív Szerződésben rögzíthető szabályok kialakításához.

Mindezek figyelembevételével vált a szerződő felek kifejezett szándékává, hogy formailag is, de főként tartalmi tekintetben, alapos megfontolással, minél szélesebb körű dolgozói véleményre alapozva „új” Kollektív Szerződés kössen a MATÁV Rt.-nél.

Az új Kollektív Szerződés tervezetének kialakításánál az újdonságra való törekvés természetesen nem volt abszolút. A szakma és a szakszervezet egyetértett abban, hogy a hosszú idő gyakorlata által kialakított eddigi szabályozás ma is törvényes, a dolgozók szempontjából előnyös és a társaság kondícióiba beleférő elemeket az új Kollektív Szerződésben meg kell tartani.

Az új Munka Törvénykönyve hatálybalépése és az új Kollektív Szerződés tervezet vitára bocsátása között elég hosszú időszak telt el, amely időszak azonban nem volt üresjárat. A Magyar Távközlési Szakszervezet 1992 második felében nagy gondot fordított az új Munka Törvénykönyve minél szélesebb körű megismertetésére. Ezen fórumokat felhasználva gyűjtötte az információit többek között arra vonatkozóan is, hogy a törvényi keretek között — a dolgozói véleményekre alapozottan — mely kérdéskörökben kezdeményezzen új vagy módosító Kollektív Szerződés-beli szabályozást. Ennek eredménye 1992 novemberében egy 26 pontos témajavaslat lett, ami az egyeztetéseket követően jelentős mértékben helyet kapott az új Kollektív Szerződés dolgozói vitára bocsátott tervezetében.

A MATÁV Rt. Emberi Erőforrás Fejlesztési Ágazata és a MATÁV Intéző Bizottsága együttesen kiadott eljárási útmutatójának megfelelően az új Kollektív Szerződés tervezetét a dolgozói kollektívák minden távközlési szervnél megvitaták. A szűkebb kollektívák által tett javaslatokat, észrevételeket összevetve értékeketeken megvitatották és az ott kialakult álláspont szerint terjesztették fel a javaslatokat. A dolgozói viták igen aktívak és konstruktívak voltak. A Kollektív Szerződés-viták hatékonyságát jól szemlélteti, hogy még a vitákat lezáró titkárok országos tanácsának ülésén is volt olyan javaslat, amely bekerült az aláírásra kerülő változatba.

Az aláírásig vezető út talán kicsit hosszúnak tűnő, ám csak vázlatos bemutatása után a to-

vábbiakban arról, hogy mely kérdéseknél más, több vagy új a MATÁV Rt. új Kollektív Szerződése:

- a Kollektív Szerződést kötő felek közötti kapcsolatrendszer szabályozásával kialakításra kerültek a szakmai vezetés és az érdek-képviselői szervek törvényen alapuló társasági, illetve helyi szintű együttműködési szabályai,
- a Kollektív Szerződéssel kapcsolatos dolgozói viták rendje,
- a szakszervezeti tisztségviselők munkaidő-kedvezményével kapcsolatos adatszolgáltatási, illetve a felhasználásával kapcsolatos eljárási szabályok,
- előnyben részesítés alkalmazásánál, a társaságnál megrokkant, majd újból munkaképessé váló dolgozó esetében,
- a rendkívüli felmondás egyes eseteinek meghatározása,
- korengedményes nyugdíjazás — 5 éven belül — a távközlési szervek hatáskörében,
- a felszabaduló munkaerő elhelyezésénél határidős tájékoztatási kötelezettség az érdekképviselők felé,
- a munkakörön vagy állandó munkahelyen kívüli munka elrendelése csak különösen indokolt esetben és naptári évenként legfeljebb két hónapig,
- munkavégzési kötelezettség alóli mentesülés a Munka Törvénykönyvében rögzített 2 nap helyett 3 nap a szülő, a gyermek, a házastárs (élet-társ) halálakor, valamint a vérérdőknél a véradás napján (átlagkeresettel),
- további munkaviszony vagy munkavégzésre irányuló jogviszony létesítésének tilalma a MATÁV Rt.-vel azonos jellegű távközlési tevékenységet folytató társaságoknál,
- a munkaviszonyból származó kötelezettségeknek a munkavállaló által történt vétke megszegése esetén alkalmazható joghátrányok (több pontjában a dolgozói javaslat szerint módosult),
- a munkaidő tartalmánál a főhivatású gépjárművezetők munkaidőjébe beszámít a daruzással töltött idő és a várakozási időnek a 8 órát meg nem haladó része,
- a túlmunkakeret felemelése (maximum évi 200 órára) függelék hatáskörében,
- készenléti szolgáltatásnál a főhivatású gépjárművezetők napi 8 órán felüli, munkahelyen töltött idejét munkahelyi készenlétként kell elismerni,
- pót szabadság illeti meg a föld alatti munkahelyen dolgozókat és az évente legalább két alkalommal vért adókat,
- tanulmányi munkaidő-kedvezmény a nem iskolai rendszerű képzésben részt vevőknek,
- A képzésben részt vevőket megillető átlagkereset mértéke,
- átlagkereset számítása a kettős kifizetések elkerülésére,
- fizetési előleg a munkavállaló kérelmére — szociális és családi körülményei, valamint a távközlési szerv likviditását figye-

lembe véve — maximum kéthavi átlagbér, maximum 10 hónapi részletfizetéssel,

- kiküldetést, külszolgálatot teljesítő dolgozók élelmezési költségterítésénél az 50,— Ft — 80 Ft-ra, a 80,— Ft — 110,— Ft-ra, a 110,— Ft — 150,— Ft-ra változott,
- a hálózatiépítés és -fenntartás területén a napidíj-átalány mértéke: 1800,— Ft-ról — 2300,— Ft-ra (12 óra), 1500,— Ft-ról — 2100,— Ft-ra (11 óra), 1300,— Ft-ról — 1900,— Ft-ra (10 óra) változott (a csökkenő összegek is arányosan változtak),
- a Műszaki Alkotói Díj módosítása és a pályázat lehetőségének kiterjesztése,
- a kiemelkedő munkavégzés elismeréseként rendszeresített, kitüntetésekkel járó jutalom összegének felemelése,
- a „Balesetmentes közlekedésért” járó elismerés új rendszere,
- a munkahelyi étkeztetés nyersanyagnormáinak mintegy 20 százalékos emelése, ÁFÉSZ-utalvány értékelése 1600,— Ft-ról — 1800,— Ft-ra,
- a természetbeni juttatásoknál a kedvezményes MÁV-menetjegy igénybevételének feltételei; távbeszélődi-kedvezmény (évi 2500,— Ft értékben) telefonkártyával is biztosítható a távbeszélő-állomással nem rendelkezőknek (határskoknál 1900,— Ft),
- a kedvezményes üdültetés feltételeinek szabályozása (vendégszobák igénybevétele is),
- kártérítés mértéke gondatlan károkozás esetén, gépjárműhasználat esetén okozott kárnál (hathavi átlagkereset négyhavi-ra változott),
- raktári dolgozók leltárfelelőssége,
- munkaügyi viták esetén a bírósági eljárást megelőző egyeztető eljárás részbeni szabályozása (részletes szabályozás függelék hatáskörében),
- bérpótlékoknál a hálózatiépítés és fenntartás területén dolgozók munkahelyi pótlékánál, a gépjármű-vezetési pótlékánál és a nyelvpótlékánál történt, javaslatok szerinti módosítás,
- a korszerűsített munkaruha-, formaruha-juttatási rendszer,
- a lakáscélú támogatás egyes feltételeinek módosítása, korszerűsítése.

Az új Kollektív Szerződés nem tartalmazza a bérbesorolásra vonatkozó előírásokat, a besorolási példátartat, mivel erre új szabályozást adnak ki. Addig a jelenlegi szabályozás marad átmeneti intézkedéssel érvényben.

Megkezdődött és várhatóan 1994-ben fejeződik be az új munkaköri követelmények, munkaköri struktúrák kialakítása, amely a dolgozói megvitatást követően kerül a Kollektív Szerződésbe.

A fenti felsorolás korántsem teljes, ezek talán csak a legfontosabb és a sokak által észrevelt, javaslattal érintett témakörök. Ebből is látszik azonban, hogy jelentős mértékben változott, korszerűsödött a társaság Kollektív Szerződése. Erdemes lesz tehát kézbe venni és alaposan tanulmányozni, amikor megjelenik.

Végül egy „jó tanács”. Az új Kollektív Szerződést a Munka Törvénykönyvével együtt célszerű kézbe venni, hiszen sok esetben mindkettő tartalmaz az adott kérdésre vonatkozó szabályt és ezek csak együtt adják a kerek és pontos választ.

Puskás Tivadar emlékkiállítás

A hagyományos délelőtti megnyitótól eltérően a Postamúzeum legújabb kiállítását „Halló! Itt Puskás Tivadar telefonja” címmel, március 16-án, 18 órakor nyitotta meg dr. Csurgay Árpád, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyet-

Dr. Csurgay Árpád megnyitja a kiállítást

tese, aki a rádió őse, a telefonhírmondó és feltalálója, Puskás Tivadar halálának centenáriuma emlékeztet meg. Szavait a Telefonhírmondóban elhangzott ének- és zeneszámokból összeállított hangverseny követte. Az emlékhangversenyen felléptek: Andó Mária (ének), Bodza Klára (ének, koboz), Czifrány György (zongora), Geiger György (trombita), Horváth Andrea (zongora), Keresztes Ilona (mesélő), Maros Éva (hárfa) és Sebestyén János (zongora).

A műsor után a meghívottak megtekintették a Postamúzeum új centenáriumi kiállítását. A múzeum nagytermébe belépő érdeklődő a Puskás Tivadar életét és korát bemutató gazdag kép- és tárgyi emléktárhely fogadja, melynek segítségével bepillantunk a Puskás kora-

beli magyarországi (Buda, Pest, Nagyvár, Segesvár stb.), amerikai (Colorádó völgye, Chicago, Philadelphia) és európai (Párizs, Bécs stb.) városok embeinek életébe és megismerhetjük azokat a helyeket, ahol Puskás Tivadar hosszabb időt eltöltött. A következő terem érdekessége az 1986-ban Borbás Tibor szobrász által készített mellszobra Puskás Tivadarnak, melynek eredetije a Nemzetközi Híradás-technikai Egyesülés genfi székházában látható.

Mint ahogy Puskás Tivadar rövid (1844—1893), de mozgalmas élete is a telefonhírmondóval fejeződött be — annak

melyből a telefonhírmondó az egész világon győzedelmes útjára indul. És Puskás Tivadar zseniális találmánya, akkor még csak Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter szóbeli engedélyével, de megkezdte hatalmas hódító útját a rádiózás felé.

Puskás Tivadar vállalkozó bemutatására jobb helyet, mint a kor egy másik vállalkozójának, Saxlehner Andrásnak — a Hunyadi János keserűvíz forgalmazójának — 1884—1886 között épült palotája, keresve sem lehetne találni.

A Czigler Győző által tervezett épület hangulata, a faragott oszlopok, önbetétes abla-

Maros Éva hárfán, Geiger György trombitán játszik

beindítása után egy hónappal meghalt —, a kiállítás is a telefonújsággal zárul. Az utolsó teremben a telefonhírmondó képzeletbeli szerkesztősége látható, ahol 1893. február 15-én 9 órakor elhangzott a Telefonhírmondó „vezércikke”, mely ekképp köszöntötte olvasói helyett hallgatóit: „Üdvözljük Budapest lakosságát. Üdvözljük oly szokatlan módon, mely páratlan az egész világon. Üdvözljük az első várost,

kők, padlólóló mennyezetig erőtükrök és Lotz Károly freskói ma is hűen őrzik a XIX. század második fele nagypolgári életének külsőségeit, és így azt a kort is, melyben Puskás Tivadar született, élt és vállalkozott.

E rövid „tárlatvezetést” kedvescsinálónak szántuk a Postamúzeum (Andrássy út 3., I. emelet) előreláthatólag az év végéig nyitva tartó időszak kiállításának megtekintésére.

Rákóczi Margit

FELHÍVÁS a Magyar Távközlési Részvénytársaság dolgozóihoz!

TISZTELT KOLLEGANÓK,
KOLLEGÁK!

Május 24—25-én üzemi tanácsot választunk.

Ez lehetőséget ad arra, hogy a társaság dolgozói képviselőik által részt vegyenek a munkáltatói döntésekben. Törvény biztosítja, hogy a munkavállalókat érintő döntések előtt a munkáltató kikérje az üzemi tanács véleményét. A jóléti alap felhasználásáról az üzemi tanácsnak egyúttá döntési joga van. A munkavédelmi szabályzat elfogadásáról az üzemi tanács a munkavállalók képviselőtében egyetértési jogot gyakorol. A munkáltató köteles rendszeresen tájékoztatni az üzemi tanácsot a társaság gazdasági helyzetéről a bérek és a foglalkoztatás várható alakulásáról. Minden olyan kérdésben, ami összefügg a dolgozók szociális és gazdasági érdekeivel, az üzemi tanács tájékoztatást kérhet, amit a munkáltató nem tagadhat meg.

Mikor köthet kollektív szerződést a Magyar Távközlési Szakszervezet?

Ha az üzemi tanács-választáson jelöltjei abszolút többséget érnek el.

Mitől függ a Magyar Távközlési Szakszervezet vagyosának a sorsa?

Attól, hogy az üzemi tanács-választásokon jelöltjei milyen

arányban kapnak szavazatokat. A tét nagy! Önnek is érdeke az üzemi tanács létrehozása! Önnek is érdeke, hogy a Magyar Távközlési Szakszervezet jelöltjeire szavazzon! Önnek is érdeke, hogy az ön nevében a Magyar Távközlési Szakszervezet kösse a kollektív szerződést!

Kérjük aktív részvételét a jelölésben és a választásban!

MAGYAR TÁVKÖZLÉSI
SZAKSZERVEZET

A Magyar Távközlési Részvénytársaság Helyközi Távbeszélő Igazgatósága

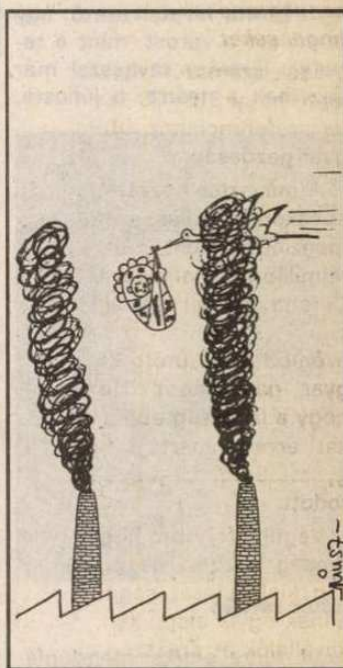
felvételt hirdet
nemzetközi távbeszélő-kezelő munkakörbe.

AZ ALKALMAZÁS FELTÉTELEI:

- középszintű iskolai végzettség,
- társasági szintű angol, francia vagy német nyelvismeret és jó beszédkészség,
- bejegyzésmentes erkölcsi bizonyítvány,
- önéletrajz.

Jelentkezni lehet személyesen:

Budapest VIII., Horváth Mihály tér 17—19. Telefonon: 133-0115, Takács Bélánénál vagy Zentai Istvánnénál.

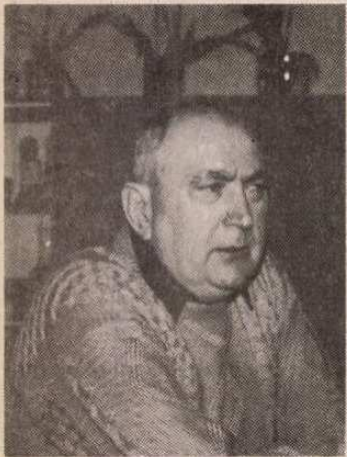
Tóth-Piusz István grafikája

Országjárás

Igaza van Voltaire-nek, a nagy francia csúfolódó írónak, aki azt állította Pangloss mester nevű hősével, hogy ez a világ a lehető világok legjobbjika. Ez jutott eszembe, amikor hozzákézdtem megírni országjárásom élményeit.

Mert hogyha nem indultam volna útra, nem ismerhettem volna meg *Bohár István* siófoki hivatalvezetőt, aki higgadságával és nyugodtságával mindig arra ébresztett rá, hogy dolgozik a postánál egy stabil gárda, amelynek tagjai a legnehezebb időkben sem hagyják cserben a céget. És bizony jó dolog volt megismerkedni *Tarnai Péterrel*, a MATÁV keszthelyi távbeszélő központjának vezetőjével, akinek lelkesedéséből erőt lehet meríteni. És tanulságos volt beszélgetni a Zalaegerszegi 1. számú postahivatal vezetőjével *Nemes Margittal*, aki a „postásbetegségről” beszélt szinte költőien. *Pál Gézá*tól pedig, a zalaegerszegi gócuzeum mérnökétől a sok mondat közül egyet igen csak megjegyeztem: „őseim idáig menekültek, valahol meg kell állni, helyt kell állni”.

Siófok felé visz az utunk. *Bohár István* hivatalvezetőhöz megyek, aki már régi ismerősöm. Nem panaszkodós fajta, a világot olyannak látja és látatja, amilyen. Így aztán a barátságos kávézás közben, amikor a postások közérzetéről érdeklődöm, azt mondja, nem túlzottan rossz, itt Siófokon nincs különösebb feszültség. Persze igaz van, ilyenkor tavasszal Siófok csendes; ő csak tudja, hiszen 1964 áprilisa óta dolgozik itt, 1979 óta hivatalvezető, úgy ismeri ezt a várost, mint a tenyerét. Ilyenkor tavasszal már készülnek a nyárra, a júliusra,

Bohár István

augusztusra, amikor megduplázódik a forgalom, megkétszereződik a bevétel és a téli hónapok 110-es létszámához pótmunkaerőket kell felvenni, mert bizony a rendszerváltás után egyre kevesebb a vendég, és aki ide jön, annak bizony majdnem annyit kell fizetnie, sokszor többet, mintha Görögországba vagy Spanyolországba utazna. Egyelőre azonban még, ha kevesebben is, de jönnek a vendégek.

Téli szezonban például 1900–2000 csomagot forgalmaznak, nyáron 3000-ret. Télen százhuszezer levelet, nyáron százhatvanezeret, de a forgalom majdnem minden télen visszaesett, különösen a hírlap területén, ahol az előfizetés évről évre kevesebb. Most naponta 17 500 újságot visznek az ügyfeleknek. Hiába csökkent azonban valamelyest a forgalom, s így nyilván a munka is, *Bohár István* elégedetten mondja, hogy nem kellett egyetlen embert sem elbocsátani, még az influenzajárványt is átvészelték, amikor pedig a bérekről kérde-

zem, kis felhő suhan át az arcán, látszik egyáltalán nem örül ennek a kérdésnek. Aztán mégis elmondja, hogy a belépő dolgozókat mindössze 12 000 forint bruttóval tudják csak felvenni és, hogy sajnos a posta továbbra sem tudja megfizetni a dolgozóit. Ennek ellenére nem nagy a lemorzsolódás, a fluktuáció.

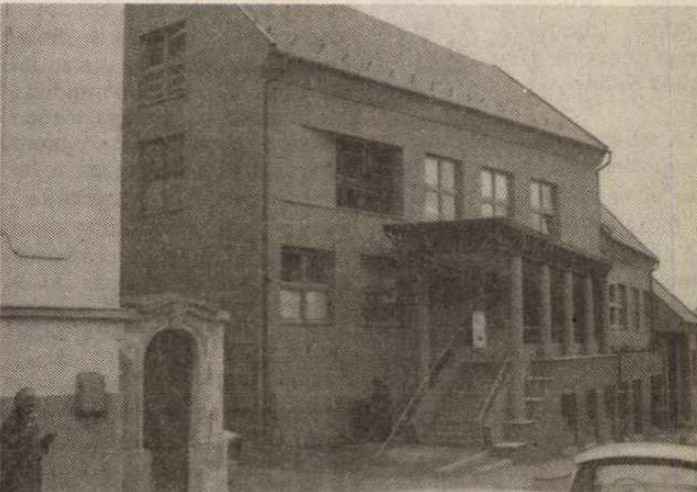
A munkafegyelem jobb lett, talán a munkanélküliség hatására, nemrégiben bocsátotta el egy munkatársát, aki már harmadszor bukott le: ivott. Amikor arról kérdeztem, hogy milyen a kapcsolata a szakszervezettel, elmondta, hogy különösebb gondja nincsen, hiszen régebben maga is töltött be szakszervezeti funkciót és tudja, hogy egymásra vannak utalva. Egy gyöngye szakszervezet a hivatalvezetőnek sem tesz jót, sokkal jobb, ha egy erős szervezettel a gondokat megbeszélve élnek együtt.

Mindannyian tudjuk, hogy a MATÁV jóval gazdagabban került ki az elmúlt évtizedek rossz

mentes volt az átállás. A gondot azonban az jelenti, hogy a modernebb berendezésekhez már kevesebb ember kell, bizony létszámleépítésre van szükség. Ez pedig nem megy feszültség nélkül.

A Zalaegerszegi 1. számú postahivatalában *Nemes Margit* hivatalvezető-helyettes büszkén mutatja az ősszel felújított hivatalt. Nem volt olcsó, 18 millió forintba került, de így is sikerült 80 négyzetméterrel bővíteni az alapterületet, több lett az iroda, van már öltöző és irattár is. *Lényegesen javultak tehát a munkakörülmények, megszűntek az áldatlan zsúfolt viszonyok.* Nagyon jól tudja, mi bántja nap mint nap beosztottjait, ismeri örömeiket is, és mivel minden beosztásban dolgozott már a hivatalban, ismeri a munkaköröket is. Tudja, a jó szó sokkal többet ér, mint a parancsolgatás, és nincs szükség arra, hogy feleslegesen marják egymást.

Nemes Margit Vasvárra járt a postás szakközépiskolába,

A MATÁV új keszthelyi távbeszélő központja

házaságából, mint a magyar posta. Így van ez Keszthelyen is, ahol egy csodapalotát épített a MATÁV. Még a beköltözés stádiumában vannak, a felső emeletek még üresek. *Tarnai Péter*, a keszthelyi távbeszélő központ vezetőjének irodája előterében is munkások dolgoznak, a kalapács zajától alig értjük egymás szavát. A kistárgyaló berendezése azonban már azt sugallja, modernizálódik a MATÁV, a korszerű irodabútorok mellett csak egy régi, ronda, sárga szék emlékeztet a múltra.

A harminc körüli fiatal vezető, amikor belépünk, éppen egy osztrák üzletemberrel tárgyal, s amikor befejezi és a költözkedésről kezdünk el beszélgetni, nagyot sóhajt. Aztán elárulja, most már túl vannak a nehezen, de azért túl sok időt nem tud adni a nyilatkozatra, mert nagy a hajtás. *Ebben az új, valóban gyönyörű épületben most már végre el fognak férni az új műszaki berendezések és a dolgozóknak is megfelelő szociális helyiségek állnak rendelkezésre.*

Hát, van oka sóhajtani *Tarnai Péternek*, hiszen Keszthely volt az ország egyetlen olyan városa az utóbbi időben, ahol nem volt távhívás. Van hát behozi való. Jelenleg már „csak” 1500 igénylő van. Ez az új központ azonban nemcsak Keszthelyt, hanem Keszthely környékét is hivatott ellátni telefonszolgáltatással: Vonyarc és Hévíz környékét is. Aztán megtudom, hogy mindenki azt hitte, ha felépül az új központ, mindenki nek lesz rögtön telefonja, de hát ez így nem megy, máról holnapra, kell egy kis idő. Elégedetten jegyzi meg, zökkenő-

méhozza az első évfolyamra. Írásbeli és szóbeli felvételt kellett tennie. Aztán a győri közlekedési, távközlési műszaki főiskolán a postauzemi szakot is elvégezte, amiről azt mondja, azért volt jó ott tanulnia, mert így át tudja tekinteni a posta szervezetét, nemcsak egy kishivatal gondjait ismeri. Vallja, minden vezetőnek alul kellene kezdeni, akkor többen nem játszanák meg a főnököt.

Ezt a munkát nem lehet úgy csinálni, hogyha lejárt a munkaidő, eldobom a tollat, félreléköm az aktákat, aki ezt a munkát végzi és hosszabb időt tölt a postán, az előbb vagy utóbb elkapja a postásbetegséget, aminek legfőbb tünete, hogy nem sajnálja az időt a hivatal-

tól. Azt mondja, nem egyedül ennyire lelkes, itt vannak a kollégái, akikkel szinte több időt tölt el, mint a családjával. Szívesen emlékszik vissza az Egerben és környékén tett csodálatos kirándulásra, a névnapokra. Aztán csak-csak megtudom, hogy nem annyira rózsás a helyzet, a városban igen nagy teher nehezedik a postahivatalokra.

Beszélgetés közben leül hozzánk *Tarsoly Antalné* hivatalvezető is és elmondja, most már a nagyobb forgalmi hullámokat is kibírják, hiszen négy munkahellyel bővült a felvételi csarnok. *Tarsoly Antalné* viszont már kevésbé elégedett a bérekkel, azt mondja 10 000 forinton felül nem adnak a kezdőknek, ez bizony nagyon kevés, ha meggondoljuk, milyen nagy az anyagi felelőssége a postásoknak.

Aztán a hivatalvezető kétségbeesett tehetetlenségéről beszél, mert a bérkérdésekben bizony korlátozottak a lehetőségei. Mint minden hivatalban, itt is többségben vannak a nők, gyakran előfordul, hogy a gyerekek megbetegednek. Nemrégiben például az influenzajárvány idején alig tudta megoldani, hogy az ügyfélszolgálatban megfelelő létszám legyen. Aztán arról panaszkodik, az utóbbi időben idegesebbek az ügyfelek, s ha kell, ha nem, a postát szidják.

A zalaegerszegi MATÁV gócuzeumban 1989 óta ostromállapot van, tudom meg *Pál Géza* üzemmérnöktől, aki azt mondja magáról, „szb-titkárként esz a fene már évek óta”.

Mostohagyerekek voltak. Itt a vezetői prémiuma fontosabb volt, minthogy milyen munkakörülmények között dolgozunk.

Aztán elmesélte, hogy nehéz itt az érdekvédelmi munka, mert a 28 szakszervezeti tag öt helyen dolgozik, és csak akkor

Pál Géza

lehet hatékony az érdekvédelem, ha a tagok is aktívak, ha szolidárisak egymással. Az érdekvédelmet nem lehet rákényszeríteni az emberekre, vagy felismerik a fontosságát, vagy nem. Sokan még mindig nem ébredtek fel. Az elbocsátások miatt bizonytalanság és félelemérzés tölti el az embereket.

Nagyon fontos a szakszervezet három döntési szintje, a fenti, azaz a központi, az igazgatósági és a lenti, a gócbeli. Az egyszerű dolgozókat nem érdeklik ezek a döntési szintek, sokszor csodákat várnak a szakszervezettől. Amikor látják, hogy nem mennek olyan egyszerűen a dolgok, legyintenek. S ahelyett, hogy szervezkednének, tovább félnek. *Pál Géza* szerint sztrájkot itt nemigen lehetne szervezni, éppen emiatt.

Amikor arról kérdezem, hogy miért vállalta az érdekvédelmi munkát, azt válaszolta:

— *En is kérdezem sokszor ezt magamtól. En faluról származom és az ott élő emberek mindig bíztak bennem, s nekem mindig bizonyítanom kellett. En nem elégszem meg azzal, hogy csak szavakban vagyok szolidáris társaimmal, nem utasíthatom vissza a belsőből jövő kérést és különben is ezt is csi-*

Másnap a napsütötte Szentgotthárd fogadott bennünket, hangulatos kis belvárosával gyönyörű új színházépületével. A hivatal már azonban kevésbé volt hangulatos. *Szabó Lászlóné* hivatalvezető nemigen ér rá

A szentgotthárdi postahivatal

nálnia kell valakinek. Csinálnia kell valakinek, mert a szociális béke fenntartása, ebben a nagyon nehéz politikai és gazdasági helyzetben nagyon fontos.

Itt vége is lett volna a beszélgetésnek, ha nem siet segítségemre a szállásadók slendriánsága, akik elfelejtették szobámat lefoglalni. Így aztán *Pál Géza* Trabantjával Zalaszentgróti otthonába fuvarozott, ahol nagyon jól beszélgettünk.

Amikor beléptem az udvarra, mintha egy múzeumba léptem volna, a tenyérnyi kis udvart eltele a sok műszaki, telefonos berendezés, a sok tárgy között egy kis ösvényen jutottunk a lakásba, de még ott is mindenütt telefonos alkatrészeket lehetett látni. A három Pál gyerek indiánüvöltéssel fogadta az apját, az egyik rögtön odarángigálta magához, hogy megmutassa, milyen csodálatosan tud furulyázni, de még be sem fejezte, már húzta el a másik kicsi: nézd, megoldottam, ezt a

beszélgetni, mert éppen Sár-várra készül egy nyugdíjas-búcsúztatóra, *Fábián Ottó* hivatalvezető-helyettes tiszteli meg ezzel, akivel már 1978 óta dolgoznak együtt. *Szabó Lászlóné* 1963 óta postás, azt mondja, hogy volt itt már minden: felvételes, távbeszélő-központos, távbeszélő-rendező, rovatoló. Aztán két gyerekével öt évig volt távol, utána lett forgalmi ügyintéző, helyi ellenőr és 1978-ban a szentgotthárdi postahivatal vezetője.

— *Engem nem tudnak át-vágni, tudom melyik munkakörben mit kell csinálni. Most is megcsinálom akármelyik munkát, nem szakadtam el a gyakorlattól.* Azt mondják, mint vezető túl engedékeny vagyok, nem elég szigorú. En inkább azt mondanám, magyarázó vezető vagyok, nem szeretek kiabálni. Szerintem így is lehet rendet tartani. Pedig nem könnyű, mert már kinőttük a hivatalt, néha olyan sor van, hogy az borzasztó, mert áttevődött hozzá a valutaváltás, sokan még nem tudják, hol van az OTP.

Huszonnyolcan dolgozunk a hivatalban. Rengeteg a munkánk. Tavaly 14 ezer levelet forgalmaztunk és 6500 csomagot, a főpénztár bevétele: 2 milliárd 880 ezer forint volt, a kézbesített hírlapok száma pedig 697 457. Itt most nagy a rumli, azaz a forgalom, mondja azzal „átad” *Herczeg Magdolna* helyi ellenőrnek, kalauzoljon ő tovább.

— *En szeretem ezt a kis várost — mondja. — Ötszáz méterre van ide a határ. Ugyanennyire legalább szeretem a postát is, most a munkanélküliség közepette valamilyen biztonságot ad, csak az a baj, hogy nincsen megfizetve a felelősség, én szeretném megérni, hogy a fizetésünk legalább az inflációval lépést tartana.*

Ländler
Udvarhelyi
Veégh

A Postás Sportegyesület és szakosztályainak „bölcsőjénél”

Dr. Henyey Vilmos nevét, mint a Baross Gábor miniszter által szervezett reformúgyosztály egyik vezető egyéniségét, a postajog és postatörténet első tanárát a postatisztképző tanfolyamon, esetleg mint Buda hajdani postamesterének (Mária Terézia uralkodásának idején) leszármazottját ismerik, aki sikeres postáskarriert futott be postagyakornoktól a helyettes államtitkárig. Úgy érzem, a postatörténettel foglalkozók közül is kevesen tudják, hogy ő volt 1899-ben az egyik alapítója és első elnöke a Budapesti Posta és Távirada Tisztviselők Sport Egyesületének, mely egyesület 1920-tól — hivatalosan felvette a Postás Sport Egyesület nevét, s melyet nem hivatalosan a „Postás”-nak becéztek.

És most nézzünk körül egy kicsit a régi „Postás” háza táján. 1899-ben három évvel vagyunk túl az 1896-os nagy történelmi megemlékezésén, az ezredéves Magyarország ünneppsorozatán, és nem egészen egy év választja el e kor emberét az ezredfordulótól. A világ, és így Magyarország is telve lelkesedéssel, tettvágygal, és az emberek egy kicsit magukba is mélyednek, rájönnek: *hiába a tudás, a szellem művelése, a testet is edzeni kell.* Mivel a századforduló idején szinte kortűnet a társulás, a postás sportolók is egymásra találnak. Először a vívók kerültek össze, majd más sportágak művelői is, s 1899 májusában Henyey Vilmos dr. felhívást adott ki sportegyesületi tagok toborzására. 1899. augusztus 15-én tartotta meg az egyesület alakuló ülését négy szakosztállal: a labdarúgók és a kerékpárosok — akik ekkor a Millenárison edzettek —, a tornászok és a vívók — akik részére az egyesület a Wesselényi utca 44. alatti iskola tornatermét bérelte.

1903. május 3-án volt az egyesület zászlóavatási ünnepségsorozata. Az akkori szokásnak megfelelően délelőtt a zöld-fehér selyem, arany himzéssel díszített zászlót a budai-újpesti katolikus templomban szentelték fel. Délután a margitszigeti sporttelepen ünnepélyes külsőségek között torna- és atlétikai bemutató és verseny volt. Eközben zajlott le a zászló ünnepélyes felavatása az egyenruhás tornászok sorfala előtt, ahol dr. Henyey Vilmosné — zászlóánya — aranyhímzésű szalagot kötött a zászlóra, és a „jelen lévő előkelőségek” 113 szeget vertek a zászlórúdba. Ezzel az ünnepségsorozattal a postás sportolók kiléptek a „nyilvánosság elé”.

Lassan megalakultak a különböző szakosztályok, 1922-től pedig a vidéki postás sportegyesületek is megkezdtek működésüket. Ahhoz, hogy a pos-

tások sporttevékenységét átlássuk, elengedhetetlen a szakosztályok ismertetése. Ezért most — az egyenlőség elve alapján — abécésorrendben ismertetem röviden a Budapesti Posta és Távirada Tisztviselők Sportegyesületének és jogutódjának, a Postás Sportegyesületnek a szakosztályait.

1902-ig az akkori köztudatban az *atlétika* a tornához tartozott, ezért bátran feltételezhetjük, hogy e szakosztály egyidős az egyesülettel, annak ellenére, hogy első hivatalos említése csak az 1902. évi közgyűlési jegyzőkönyvben található. Ekkor a távolugrást, a gerelyvetést és a futást említi meg, a diszkosz csak a következő évben kerül a versenyszámok közé. Érdekes a birkózószakosztály megalakulása is: a tornászok egy része ugyanis a tornaedzések után „csupán kedvtelésből” üzte a birkózást. *Erődi Béla* az, aki 1905-ben már Magyarország háromszoros könyvnyűsúlyú birkózóbajnoka, 1906-ban pedig az athéni olimpia 5-ös tornászati főversenyének bajnoka. Az ő neve és példája az, amiért 1905-ben a *birkózószakosztály* létrehozták, 1954-ben szűnt meg. 1930. szeptember 11-én alakult meg a *céllövőszakosztály*, melynek csapata a visszaemlékezések szerint a megalakulás után egy héttel részt vett a központi testnevelési felügyelőség bajnoki versenyén és második helyezést ért el.

1935-ben a céllövészeti szakosztályon belül megalakult az íjászcsoport. Arra pontos adatot eddig nem sikerült találnom, hogy a céllövészeti szakosztályon belül mikor alakult meg a „hölgycsapat”, de az tény, hogy *Magyarország 1938. évi céllövő bajnoknője: Nagy Sándorné, a postás csapat versenyzője.* 1945 után ez a szakosztály is megszűnt.

1930 nyarának elején, pontosan június 17-én alakult meg az *evezős* szakosztály. A saját csónakkal rendelkező postások a legkülönbözőbb csónakházakban tárolták csónakjaikat, az egyesület pedig partbérletet vásárolt részükre. 1949-től kajakosok is jelen vannak a postás vízi életben, e szakosztályon belül. Önálló sportlétesítményre — csónakházra, pihenőre csak 1972-ben kerül sor.

Az 1945–1946-os hideg tél volt az, amelyik elősegítette a *jégkorong* és ennek nyári változatának, a *gyeplabdának* önálló szakosztállá alakulását. E szakosztály egyik csoportja sem volt hosszú életű: alig tíz év után, 1957-ben megszűntek.

1938 tavaszán alakult meg a *horgászszakosztály*. Az egyik legeredményesebb (Magyarország országúti kerékpár 1928. évi bajnokcsapata, *Nótás Ká-*

roly 1942. évi „Aranykerék díja” stb.) és legrégibb (1899 egyik alapító szakosztály) postás sport a *kerékpározás*, melyet ha nem is versenyszinten, de a postások — főleg a kézbesítő postások — nagy része ma is naponta „üz”.

Az 1928 körüli években élte „virágkorát” a kézilabda. A női tornászcsapatból kivált sportolók 1928-ban meg is alakították a *kézilabda-szakosztályt*. E rövid életű csapat — 2 évig működött — 13 évi Csapkerézsika-álma után 1943-ban „ébredt” fel és folytatta most már a férfakkal kibővíve tevékenységét. 1946-ban alakult a *kosárlabda-szakosztály*. A *labdarúgás*, mely a kerékpárhoz hasonlóan a kezdeti, 1899. évi szakosztályok között szerepelt, *sok szép eredményt mondhatott magának, különösen a kezdeti évek-ből: 1902., 1905., 1921. évi magyarországi bajnoki cím.*

A *motoros* szakosztály 1948-ban alakult meg, de a pályagondokkal küzdő sport nem tudott „gyökeret verni” és 1960-ban meg is szűnt. Szintén rövid életű volt az 1946-ban megalakult *ökölvívó-szakosztály*, mely 1955-ben szűnt meg.

1929. november 8-án, az országban másodikként — a Műegyetem Sportrepülő Egyesülete után — megalakult a postás *sportrepülőszakosztály*. 1948-ban alakult meg a *röplabda-szakosztály*. A „Postatisztviselők sakkegylete” annak ellenére, hogy megalakulásakor 1935. október 15-én önálló egyesületként jött létre, Benczúr utcai székhellyel, a későbbiekben (1948) a sportegyesület fennhatósága alá kerül.

Itt kell megjegyezni, hogy a „*Postás Sport 75 éve*” című kiadvány az alakulás évét 1927-re teszi. De úgy érzem, nem most és itt kell eldöntenünk, hogy mikortól működik egyesületi keretek között e szellemi sport — ez egy későbbi kutatás számára rendkívül érdekes lehet.

Az 1930-as évek kedvelt sportja volt a *síelés*, így nem véletlen, hogy 1931/32 telén megalakult a *síszakosztály*, és 1954-ig működött a mátraházi postásházban.

1947-ben megalakult a *teke-szakosztály*, mely kezdetben a Postaállomáson épült tekepályán tartja edzéseit, majd

1959-ben megépül a Róna utcai postás sporttelepen az új, minden igényt kielégítő, korszerű tekepálya.

Az úri társaságok fehér sportja: a *tenisz*, 1926-tól szerepel a *szakosztályok jegyzékében* — ma az egyik legjobban kedvelt és elterjedt tömegsportág. A testgyakorlás alapjának tekintett *torna*, természetesen a kezdeti szakosztályok között szerepel és 1899-től sorozatos sikereket mondhat magáénak. A nők közül *Csillik Margit* elsőként Magyarország hölgytornász bajnoka. A szakosztály azóta is méltó utódokat nevel.

1903-ban alakult meg az egyesületen belül a *turisztikai* szakosztály, melyhez 1970 óta — hivatalosan is — a tájékoztató futók is tartoznak.

Többszöri nekibuzdulás után 1921-ben alakult meg a postás *úszószakosztály*, melynek gyökerei 1905-ig nyúlnak vissza, amikor — korabeli leírás tanúsága szerint — a budapesti rendőrfőkapitány engedélyt adott a postás sportolók részére a lágymányosi téli kikötőben úszógyakorlatok végzésére. 1926-ban megalakul a postások első vízilabdacsapata. Sajnos 1971 októberében ez a szakosztály is megszűnt. 1948 novemberében alakult meg a *vitorlás* szakosztály, mely első bajnokságán, 1950-ben Balatonfüreden „elsőprő győzelmet aratott”. A költségek ezt a szakosztályt 1959-ben lesöpörték a Balaton vizéről.

A *vívók* már a hajdani Budapesti Posta és Távirada Tisztviselők Sportegyesületének hivatalos létrejötté előtt kezdtek szervezkedni, így nekik — ahogy mondani szokás — kapóra jött az új sportegyesület megalakulása, és hozzájuk való csatlakozás, és 1899-ben az egyesület alapító szakosztályaként tartották nyilván, egészen 1955-ig, amikor beleolvadt a Törökvésbe.

Nem említettük még asztalitenisz szakosztályunkat. Róluk következő számunkban szólnunk, különös tekintettel az Európa-kupákra való eddigi nagyszerű szereplésük kapcsán.

Összegezve: úgy gondoljuk, egyesületünk közvetve vagy közvetlenül minden postás dolgozóval kapcsolatba került hosszú tevékenysége alatt.

Rákóczi Margit

Ismerd meg hazádat!

Honismereti vetélkedő

A III. forduló kérdései:

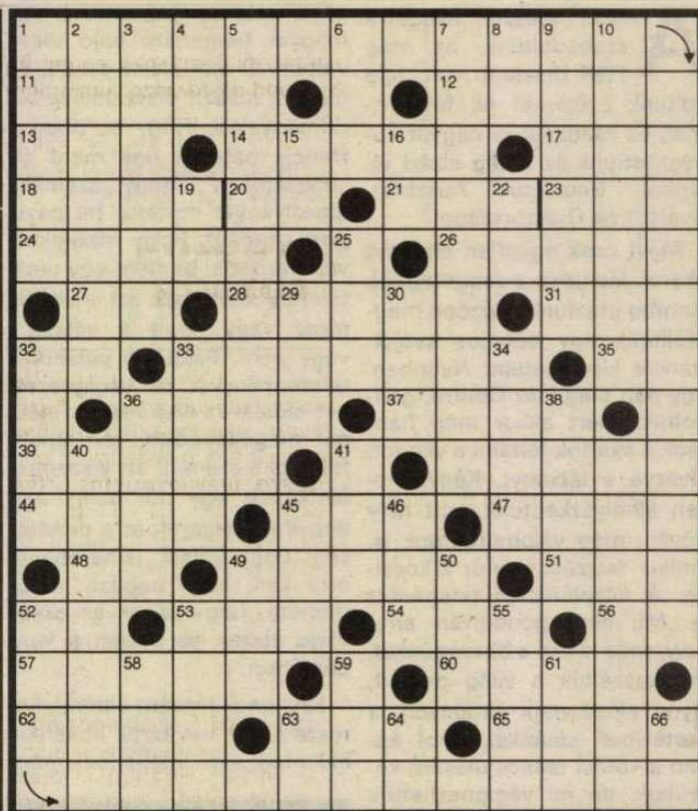
„Nehéz, de érdekes”

1. Mikor öntötte el utoljára a földtörténet során hazánk területét tenger, és mi ennek az ósmaradványa?
2. Hazánk mely területén alakult ki a leglátványosabb karsztformák?
3. Honnan származik a Szolnok megyei Mezőtúr neve?
4. Ki tervezte a Margit hidat, és kinek a szobrai díszítik a híd pilléreit?
5. Melyik az ország legnyugatibbra fekvő városa, és milyen nemzetiség él a város környékén?
6. Budapest mértani központja a közhiedelemmel ellentétben elég messze esik a belvárostól. Hol található?

7. Mikor kelt a tihanyi bencés apátság alapító levele, és hány magyar közzöt őrzött meg a szövegben feltüntetett helységnevek mellett?
8. Melyik magyar város országos jelentőségű kezdeményezése volt 1886-ban Kosuth Lajos díszpolgárrá választása?
9. Melyik hazánk legalacsonyabb és legmagasabban fekvő városa?
10. Az Alföld térszínéből apró kis romvulkánok emelkednek ki. Hol találhatók ezek?

A megfjtéseket április 30-ig kérjük beküldeni a „Postás Művelődési Központ, 1373 Budapest, Pf. 601.” címére.

(A III. forduló kérdéseinek helyes megfjtését májusi számunkban közöljük.)

Áprilisban egy időszerű Radnóti Miklós-versből idézünk: „Fáraszt a gyors tavasz ma engem, de új látvány csodája lebben esős napok varázsa kép...” Folytatás a vízsz. 1. és 5., a függ. 52. alatt.

VÍZSZINTES

1. Az idézet első része. 11. Darálja. 12. Nobel-díjas angol költő, író. 13. Szeszies ital. 14. Számjegy. 17. Hálával emleget (ford.). 18. A Baradlay fiúk egyike. 20. Nagy víztömeg. 21. Könyörgő. 23. Vegyjele I (ford.). 24. Szovjet pártvezető volt. 26. Barátocskám, latinul (ford.). 27. Nyújt (költ.). 28. Tetszetősen hat. 31. Vidék van ilyen. 32. Feszítőeszköz. 33. Földrész. 35. Régi megszólítás levélben (röv.). 36. Görög betű. 37. Német három (ford.). 39. Hanga. 42. Lassú tempó a zenében. 44. ...dvar (hajdúsági település). 45. A fürdőszoba része. 47. Páncélos jármű háborúban. 48. Ige-névképző. 49. Vadállat. 51. Finom szemcsékből álló anyag. 52. Tiltakozás. 53. Országnyi ember. 54. Gléda. 56. Francia névelő. 57. Neves zenészerzőnk. 60. Lágú hangsor. 62. Közöl (ford.). 63. Mednyánszky ... (színész). 65. Papíron rögzít.

FÜGGŐLEGES

1. Régi őrmérték. 2. Uralkodók szolgálatában állt fiatal férfi (tört.). 3. Útiholmik tárolóhelye. 4. Állati lak. 5. Az idézet második része. 6. Bort fogyasztó. 7. Ezzel a hegygel határos Pécs. 8. Rangjelző. 9. Zsidó nyelv. 10. Üledékes kőzet. 15. Zeusz kedvese. 16. Irányjelző. 19. Lám. 22. Római 600. 25. Félig elront! 29. Női név, 30. Egyforma betűk. 32. Forró égővi fa. 33. Árvíta. 34. Tarol. 36. Verdi-Opera. 38. Az utolsó betűjét duplázva kevert szín. 40. Megütne valakit. 41. Széles csik. 43. Harcban vízálykodik (ford.). 45. Mértani test. 46. Német névelő. 49. Tizenkettő. 50. Díszes templom. 52. Az idézet befejező része. 53. Kérdőívek egyik rovata. 55. Ablaksötétítő. 58. Az egyik csillagjegy. 59. Török tiszt volt. 61. A felsőfok jele. 63. Cípszerszám. 64. Határrag. 66. Rádium.

— Bánhidi —

Beküldendő: a vízsz. 1., 5. és függ. 52. alatti. Beküldési határidő: május 10.

Előző rejtvenyünk helyes megfjtése: Rongyosodik itt is, ott is, lyukakat éget már rajta a nap.

Könyvet nyertek: Csiba Ferencné (Budapest); Hegyes Lajosné (Kunfehértó); Schrödl Herbert (Budapest); Simonné Vámosi Mária (Tatabánya).

A Postás Művelődési Központ programajánlata

Minden hónap első péntekjén, legközelebb május 7-én *Péntek esti randevúra*, bensőséges együttlétre, beszélgetésre, ismerkedésre, táncra várjuk az 50-es évektől napjainkig terjedő időszak örökzöld világlágereit kedvelőket.

Jegyelővétel a portán, asztalfoglalás: a 122-0800-as telefonszámon. (Postás Művelődési Központ, Bp. VI., Benczúr u. 27.)

Gyermeknapi vendég a „Benczúrban” május 30-án 16 órától a 100 Fok Celsius, Miki manó II. albumával.

Belépőjegyek: 50,— Ft-os egységárban elővételben kaphatók a PMK portáján.

A Fantasy Club a hét négy napján esténként várja a postás, távközlési, műsorszóró vállalatok fiataljait és vendégeiket. Programkinálat: szerdánként *játéknapp* (biliárd, rex, sakk, kártya), csütörtökönként *dzsesszklub* (házigazda a Grencs Kollektíva), péntekenként *Banzay Estek*, szombatonként *koncertek* vagy *diszkó*.

Postás kézilabda Európa-bajnokság

Az USCPT 1993. évi kézilabda Európa-bajnokságának rendezési jogát Magyarország kapta. A nemzetközi sporteseményt május 22–27. között Budapesten, a Sportcsarnokban, illetve Körcsarnokban rendezik. A verseny rendezője a Budapesti Sport Alapítvány, szervezője pedig a Postás Sportegyesület, a Magyar Kézilabda Szövetség közreműködésével.

POSTAI ÉS HÍRKÖZLÉSI DOLGOZÓK LAPJA
A Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
MNB 218-98330-4116
Felelős szerkesztő: VEÉGH ADÁM
Telefon: 142-8777
Kiadja a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége
Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Levélcím: Budapest, Postafiók 14. 1406
Felelős kiadó: LÁZÁR ANDRÁS mb. elnök
Előfizetési díj egy évre: 36 Ft
93—0374. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: DR. CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0866—1766

1 2 4 8 16 * * *